

MESTO LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO V LIPTOVSKOM MIKULÁŠI

Materiál číslo

Z2024_094

SPRÁVA

pre zasadnutie mestského zastupiteľstva v Liptovskom Mikuláši

Bod rokovania:	Správa o činnosti združení, v ktorých má mesto Liptovský Mikuláš účasť za rok 2023		
Dátum rokovania MsZ:	05. 09. 2024	Dátum spracovania materiálu:	19. 07. 2024
Materiál obsahuje:	1. Návrh na uznesenie 2. Dôvodová správa		
Predkladateľ:	Ľuboš Trizna zástupca primátora	Podpis predkladateľa:	
Spracovateľ:	uvedení v dôvodovej správe	Podpis spracovateľa:	
Počet strán:	59	Počet príloh:	00

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO V LIPTOVSKOM MIKULÁŠI

NÁVRH NA UZNESENIE

MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

zo dňa 05. 09. 2024 číslo /2024

K bodu: **Správa o činnosti združení, v ktorých má mesto Liptovský Mikuláš účasť za rok 2023**

Mestské zastupiteľstvo

I. konštatuje, že

- a) boli doručené správy o činnosti združení, v ktorých má mesto Liptovský Mikuláš účasť
- b) materiál bol prerokovaný v komisii pre rozvoj podnikania, cestovného ruchu a medzinárodnej spolupráce dňa 14.08.2024, v komisii finančnej a majetkovo-právnej dňa 15.08.2024, a v mestskej rade dňa 26.08.2024, ktoré odporučili materiál prerokovať na zasadnutí mestského zastupiteľstva
- c) XXXV. snem Únie miest Slovenska 8. júna 2023 vo Zvolene rozhodol o zmene stanov, na základe ktorej je od 1. 1. 2024 vylúčené, aby členské mesto bolo členom Únie miest Slovenska a zároveň aj organizácie ZMOS. Doteraz bolo mesto Liptovský Mikuláš členom obidvoch združení, touto zmenou mesto zostalo len členom ZMOS.

II. berie na vedomie

predloženú správu o činnosti združení, v ktorých má mesto Liptovský Mikuláš účasť

Ing. Ján Blcháč, PhD.
primátor mesta

Dátum podpisu uznesenia: 2024

Dôvodová správa

Na základe programu rokovania mestského zastupiteľstva predkladáme správu o činnosti združení, v ktorých má mesto účasť za rok 2023.

Za gramatickú a obsahovú správnosť informácie zodpovedajú jednotliví spracovatelia dodaných správ.

Spracovatelia:

Ing. Jozef Šišila – Spolok priateľov MUDr. P. Straussa

Ing. Rudolf Urbanovič – Liptovská regionálna rozvojová agentúra

Ivan Vanko, Kancelária ÚMS – Únia miest Slovenska

Ing. Gabriel Lengyel – Slovenská parkovacia asociácia

Ing. Jana Kormaníková - Euroregión Tatry

PaedDr. Katarína Verešová – Spolok M. Rázusa

Mgr. Jozef Filip - Združenie miest a obcí Liptova

Kancelária ZMOS – Združenie miest a obcí Slovenska

Ing. Darina Bartková – REGION LIPTOV – oblastná organizácia cestovného ruchu

Ing. Darina Bartková – Klaster Liptov

Katarína Martančíková — Park umenia

Ing. Marta Jančoková – Občianske združenie Živé námestie

Štefan Packa – Občianske združenie Liptovské Droby

Mgr. Miroslav Kašák – Mikulášsky okrášľovací spolok

SPOLOK PRIATEĽOV MUDR. PAVLA STRAUSSA

Sídlo: Nám. osloboditeľov 31, 031 01 Liptovský Mikuláš

Členské za rok 2023: 0 eur

Pôsobnosť: celoslovenská

Spolok pokračoval v už dvadsaťročnej tradícii aktívnej činnosti. Pri tejto príležitosti na Valnom zhromaždení 22.4.2023 sme obdržali aj Cenu primátora mesta Liptovský Mikuláš.

Z najdôležitejších faktov a aktivít uvádzam:

- Predstavenstvo Spolku pracuje v novom zložení

Predseda: Tomáš Pružinec

Členovia: Jozef Strauss, Ján Gallik, Enzo Passerini

- Dovtedajšie predstavenstvo Martin Jančuška, Jozef Šišila a Lubo Raši i naďalej významne podporuje činnosť Spolku.
- Pokračujeme vo vydávaní Listy PS číslom 38.
- Pokračujeme v tradičnom neformálnom a priateľskom stretávaní vedenia a členov v Nitre. Uskutočnili sa tam 27.6.2023, boli i ďalšie stretnutia na Fakulte stredoeurópskych štúdií.
- Bola podpísaná darovacia zmluva medzi mojou firmou C&DI s.r.o a Filozofickou fakultou Univerzity Konštantina Filozofa v Nitre /UKF/na vedecký projekt Hodnoty Pavla Straussa.
- Činnosť Spolku sa bude do budúcnosti orientovať popri mysliteľských a literárnych dielach Pavla Straussa viac i na jeho osobnostné vlastnosti a hodnoty.
- Naďalej pokračuje šírenie povedomia a osobnosti Pavla Straussa aj v zahraničí. Konkrétne teraz v Španielsku.
- Uskutočnilo sa rokovanie s riaditeľkou univerzitnej knižnice UKF na zriadenie knižnice Pavla Straussa kde základom bude dar rodiny Rybákovcov, konkrétne pani Ley Rybákovej.

Činnosť Spolku pokračuje aktívne ďalej, čo je predpoklad aktivít i do budúcnosti.

Spracoval: Ing. Jozef Šišila

LIPTOVSKÁ REGIONÁLNA ROZVOJOVÁ AGENTÚRA

Sídlo: Štúrova 1989/41, 031 42 Liptovský Mikuláš

Členské za rok 2023: 0 eur

Pôsobnosť: región Liptov, okresy Liptovský Mikuláš, Ružomberok

Liptovská regionálna rozvojová agentúra so sídlom Štúrova 1989/41 v Liptovskom Mikuláši bola založená Zmluvou o založení záujmového združenia právnických osôb zo dňa 07. 05. 2007 a registrovaná bola 18. 05. 2007 zápisom do Registra združení právnických osôb na Krajskom úrade v Žiline. Členmi združenia sú mesto Liptovský Mikuláš, Liptovium - nezisková organizácia a Klaster Liptov - združenie na podporu cestovného ruchu. Predmetom činnosti združenia je vypracovávanie a realizácia rozvojových projektov na podporu vytvárania podmienok pre investovanie v regióne z vonkajších a vnútorných zdrojov, poskytovanie konzultačných a poradenských služieb v oblasti štrukturálnych fondov, budovanie vzťahov s verejnosťou organizovaním seminárov, prezentácií regionálnych projektov a iniciatív, organizovanie spolupráce so zahraničnými partnermi, organizovanie pracovných stretnutí a školení pre záujemcov o štrukturálne fondy EU, organizovanie odbornej školiacej

činnosti v oblasti regionálneho rozvoja, účasť na tvorbe strategických rozvojových dokumentov a plánov ŽSK, budovanie partnerstiev na miestnej a na regionálnej úrovni.

V roku 2023 agentúra nerealizovala žiadne aktivity. Vzhľadom k tomu, že dlhodobo nie sú realizované žiadne aktivity a združenie už neplní svoj účel, mesto v súčasnosti realizuje potrebné právne kroky smerujúce k zániku a výmazu združenia z príslušného registra, v zmysle platných stanov združenia.

Spracoval: Ing. Rudolf Urbanovič

ÚNIA MIEST SLOVENSKA

Sídlo: Bratislava, Biela 6, 811 01 Bratislava

Členské za rok 2023: 4.553,25 eur

Pôsobnosť: celoslovenská

1. Základné informácie o Únii miest Slovenska

Názov organizácie: Únia miest Slovenska

Sídlo organizácie: Biela 6, 811 01 Bratislava

IČO: 30808847

DIČ: 2020814851

Email: sekretariat@uniamiest.sk

Phone: 0905 540 002

Web: www.uniamiest.sk

Postavenie: Únia miest Slovenska je dobrovoľným záujmovým združením miest SR.

Vznik organizácie:

Vznik organizácie 12.máj 1994 – Okresný úrad Bratislava pod číslom OVVS 53/1994-Ta, podľa ustanovenia §20, písm. i, ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Zakladajúcimi členovia združenia - mestá : Banská Bystrica, Kežmarok, Košice, Levoča, Nová Dubnica, Nové mesto nad Váhom, Pezinok, Rajec, Spišská Nová Ves, Stará Ľubovňa, Starý Smokovec a Trenčianske Teplice.

Cieľom činnosti Únie miest Slovenska je:

- chrániť práva a záujmy svojich členov vo vzťahu k zákonodarnej a výkonnej štátnej moci, ako

aj vo vzťahu k iným organizáciám, zväzom, združeniam a tuzemským a zahraničným inštitúciám,

- prezentovať problematiku miest a obcí pred verejnosťou,
- poskytovať svojim členom poradenskú a informačnú službu a koordináciu aktivít komunálnej politiky, najmä v oblastiach ochrany, obnovy, zveľaďovania a trvalej udržateľnosti životného prostredia a kultúrneho dedičstva, školstva, sociálnych služieb a zdravotníctva, miestneho a regionálneho rozvoja,
- presadzovať personálnu, finančnú, inštitucionálnu, daňovú suverenitu miest a obcí,
- presadzovať úlohu miest ako centier regiónov v procese decentralizácie a modernizácie verejnej správy,
- podporovať rozvoj spolupráce miest obcí a regiónov na celoeurópskej úrovni a vytvárať podmienky pre zabezpečenie výmeny skúseností a nadviazania kontaktov svojich členov so zahraničnými záujmovými združeniami a inštitúciami podobného zamerania, ako aj inými zahraničnými subjektmi,
- vytvárať podmienky pre činnosť rôznych špecializovaných záujmových a profesných alebo programových skupín, spolkov, klubov v rámci organizačnej štruktúry Únie alebo ako samostatných právnických subjektov,
- podporovať aj formou nenávratného finančného príspevku vymedzený okruh neziskových organizácií, ktorých zriaďovateľom, zakladateľom alebo akcionárom je Únia miest Slovenska a ktoré sú zamerané na odborný servis, výskumnú a poradenskú činnosť v oblasti cieľov a predmetu činnosti Únie,
- na základe dobrovoľne poskytnutých údajov vytvárať informačnú databázu o združených mestách.

Orgány združenia k 1.1.2023:

- snem - republiková rada - prezídium - prezident - výkonný viceprezident - kontrolná komisia

Orgány pracovali v nasledovnom zložení:

prezident **Richard Rybníček**, primátor mesta Trenčín

viceprezidenti: **Matúš Vallo**, primátor hl. mesta SR Bratislavy

Jaroslav Polaček, primátor mesta Košice

Ján Nosko, primátor mesta Banská Bystrica

Peter Bročka, primátor mesta Trnava

Anton Danko, primátor mesta Poprad

Béla Keszegh, primátor mesta Komárno

Alexandra Pivková, primátorka mesta Lučenec

Ján Ferenčák, primátor mesta Kežmarok

Slavomír Borovský, primátor mesta Moldava nad Bodvou

výkonný viceprezident: **Jana Červenáková**

členovia kontrolnej komisie: **Viktor Németh**, primátor mesta Vráble

Terézia Kavuliaková, primátorka mesta Leopoldov

Peter Závodský, primátor mesta Hurbanovo

Členská základňa Únie miest Slovenska v roku 2023:

Banská Bystrica, Bánovce nad Bebravou, Brezno, Bratislava, Čierna nad Tisou, Detva, Dobšiná, Dolný Kubín, Dubnica nad Váhom, Gbely, Handlová, Hlohovec, Holíč, Hurbanovo, Ilava, Kežmarok, Kolárovo, Komárno, Košice, Kremnica, Leopoldov, Levoča, Liptovský Mikuláš, Lučenec, Martin, Modra, Moldava nad Bodvou, Nitra, Nová Baňa, Nová Dubnica, Nové Mesto nad Váhom, Nové Zámky, Partizánske, Pezinok, Piešťany, Poltár, Poprad, Prešov, Púchov, Prievidza, Rajec, Rožňava, Senica, Snina, Sliač, Spišská Nová Ves, Stará Turá, Stupava, Šamorín, Trenčianske Teplice, Trenčín, Trnava, Tvrdošín, Veľký Krtíš, Vráble, Vysoké Tatry, Zlaté Moravce, Zvolen, Želiezovce.

2. Aktivity Únie miest Slovenska v roku 2023

XXXV. riadny Snem ÚMS sa konal 8.júna 2023 v Zvolene. (ďalej len „ÚMS“) 7. júna 2023 predchádzala rokovaniu snemu odborná konferencia na ktorej bol predstavený a prediskutovaný návrh na zmenu financovania samosprávy, ktorý bol následne schválený na sneme. Najzávažnejším rozhodnutím snemu bolo rozhodnutie o zmene stanov, na základe ktorého od 1.1.2024 nemôže byť členské mesto ÚMS členským mestom ZMOS. Pokiaľ mesto, ktoré bolo členom obidvoch organizácií, do 31.12.2023 nerozhodlo o vystúpení zo ZMOS, členstvo v ÚMS mu automaticky zaniklo.

2.1 ÚMS a komunikácia na vládnej úrovni

Počas roka 2023 sa vystriedali tri vlády – vláda premiéra Hegera, úradnícka vláda premiéra Ódora a vláda, ktorá vznikla po predčasných voľbách 30.septembra.

Počas tohto obdobia prebehlo nespočetne množstvo rokovaní s väčšinou rezortných ministrov každej vlády. Najzávažnejším problémom o ktorom prebiehali rokovania bolo riešenie finančnej krízy v samospráve, problémy s nerealizovateľnou legislatívnou úpravou v oblasti odpadového hospodárstva, existenčné zmeny v stavebnej legislatíve, problémy v školstve a rokovania na všetkých úrovniach o

novom programovom období, aby sa mohlo začať čerpanie finančných prostriedkov z európskych zdrojov v novom programovom období.

Vzhľadom na politickú situáciu nebol žiadny predpoklad pre posun v oblasti reformy verejnej správy. Pozitívom bolo spracovanie iniciatívnych dokumentov úradníckou vládou pod názvom „Návod na úspešné Slovensko“. Dokument „Bližšie k občanom“ , ktorý sa venuje potrebe pokračovania decentralizácie a definuje podmienky, ktoré by umožnili vytvárať „samosprávu šitú na mieru potrebám ľudí a regiónov“ Aktuálna vláda deklaruje snahu o odstraňovanie regionálnych rozdielov, k potrebe reformy verejnej správy zatiaľ nezaujala stanovisko.

2.2 Spolupráca s mestami podpora miest

Počas celého roka 2023, v súlade so zabeznutými pravidelnými, prebiehali online rokovaniami Republikovej rady, v pomerne úzkych časových intervaloch. Boli zvolávané vždy, keď bolo potrebné aj formálne zaujať stanovisko k závažným problémom, ktoré sa počas tohto obdobia riešili.

Rokovania Republikovej rady ÚMS formou online prebehli v nasledovných termínoch:

17. januára 2023; 26. januára 2023; 20. februára 2023; 20. marca 2023; 04. apríla 2023; 18. apríla 2023; 29. júna 2023; 21. júla 2023; 21. augusta 2023; 08. septembra 2023; 29. septembra 2023; 06. októbra 2023; 15. novembra 2023; 18. decembra 2023

Celkom prebehlo 14 rokovaní Republikovej rady ÚMS. Formát online rokovaní sa osvedčil, pre všetkých účastníkov je operatívny, menej organizačne aj časovo náročný a plní svoju úlohu spoločne sa vyjadrovať a zaujímať stanovisko k problémom, ktoré mestá riešia.

Kľúčovými témami, ktorým sa venovali rokovania Republikovej rady:

- financovanie samosprávy a kritická finančná situácia samosprávy
- dopady rodinného balíčka na samosprávy
- poslanecké návrhy a ohrozovanie podstaty nezávislosti samosprávy
- rozpočet na rok 2024
- riešenie odpadového hospodárstva a stavebnej legislatívy

Záveru rokovaní Republikovej rady, v prípade závažných tém, boli komunikované mediálne a boli podkladom pre rokovanie so zástupcami štátu. Osobitne náročne boli rokovania s vládou o dopadoch rozhodnutí na rozpočty obcí, zástupca ÚMS na rokovaníach – prezident ÚMS Richard

Rybniček – vždy disponoval mandátom Republikovej rady na rokovanie. Pokiaľ Republiková rada otvorila akýkoľvek osobitný problém, ten bol komunikovaný príslušnému orgánu štátnej správy.

Rokovania Prezídia ÚMS prebehli v nasledovných termínoch:

07. marca 2023; 15. marca 2023; 30. mája 2023; 23. augusta 2023; 22. septembra 2023; 23. novembra 2023

Prezídium sa na svojich rokovaniach prioritne venovalo prevádzkovým záležitostiam ÚMS, chodu kancelárie a prípravám rokovaní Republikovej rady a Snemu ÚMS.

2.3 ÚMS a zastupovanie záujmov miest v oblasti európskych zdrojov

Počas celého roka 2023 súbežne dochádzalo k dočerpávaniu zdrojov z PO 2014-2020, čerpaniu prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti a príprave nového PO 2021-2027. Potrebná pozornosť bola venovaná všetkým nástrojom na podporu samospráv.

Programové obdobie 2014 – 2020

Keďže dochádzalo k ukončovaniu čerpania finančných prostriedkov z PO 2014 – 2020, ktoré v roku 2023 končí, kľúčovou potrebou pre mestá bolo urýchľovanie procesu uzatvárania projektov a refundácii vynaložených prostriedkov prostredníctvom žiadostí o platbu na jednotlivých implementačných jednotkách. Počas celého obdobia poskytovala ÚMS podporu týmto administratívnym procesom

Plán obnovy a odolnosti

Proces postupu implementácie a čerpania prostriedkov z POO pre mestá je v doterajšom období sklamaním. Proces je extrémne pomalý a nie je jasné, či dôjde k prehodnoteniu jednotlivých komponentov, alokácie finančných prostriedkov a akým spôsobom bude ďalej pokračovať. Pre samosprávu boli najvýznamnejšie boli komponenty podpora cyklickej infraštruktúry, obnova historických budov, dobudovanie kapacít MŠ a ZŠ. Administratívne procesy neboli dostatočne dobre zvládnuté, čo viedlo k skráteniu času na plnenie zmluvných podmienok.

Programové obdobie 2021 – 2027

V priebehu roka 2023 naďalej pokračovali administratívne procesy pre začatie čerpania nového Programového obdobia. Zástupcovia ÚMS vo všetkých vytvorených komisiách a pracovných skupinách, aj s účinnou pomocou zástupcov členských miest, sa aktívne zapájali do prípravy podmienok pre čerpanie prostriedkov v jednotlivých výzvach. Napriek veľkému úsiliu a času, ktorý bol venovaný týmto procesom, prvé výzvy boli zverejnené až v decembri 2023.

2.4.Zastupovanie záujmov miest v legislatívnom procese, v rezortných pracovných skupinách a v poradných orgánoch vlády

Zastupovanie záujmov miest vo vzťahu k štátnym orgánom je dlhodobou štandardnou agendou ÚMS. Znamená to najmä:

- účasť na formovaní a pripomienkovaní jednotlivých právnych noriem, zastupovanie záujmov miest v rozporových konaniach
- spoluúčasť na tvorbe strategických a koncepčných dokumentov na úrovni vlády s dopadmi aj na činnosť a budúcnosť samosprávy **Partnerská spolupráca s verejným, súkromným a tretím sektorom**

Z hľadiska legislatívneho procesu bolo najťažšie obdobie končiaceho parlamentu do júna 2023, keď štandardný legislatívny proces nefungoval a bolo extrémne náročné sledovať poslanecké iniciatívy v parlamente, dopady okliešteného legislatívneho procesu mali významný vplyv na kvalitu prijímaných zákonov a spôsobujú veľa problémov pri ich praktickej aplikácii..

2.5 Partnerská spolupráca s verejným, súkromným a tretím sektorom

ÚMS dlhodobo úzko spolupracuje s organizáciami verejného, súkromného aj tretieho sektora. ÚMS intenzívne spolupracuje so Splnomocnencom vlády pre rozvoj občianskej spoločnosti, v období riešenia utečeneckej krízy bola intenzívna spolupráca s Medzinárodnou organizáciou pre migrácia, UNHCR a UNICEF. ÚMS sa stala koordinátorom témy zaškolenia ukrajinských detí v spolupráci s MŠVVŠ SR, V októbri 2023 bol ukončený grant získaný z prostriedkov CIPE – Center for International Private Enterprise. Výsledkom projektu je dokument „Zmena financovania územnej samosprávy“, ktorý bude ÚMS využívať pri presadzovaní záujmov miest vo vzťahu k nevyhnutnej reforme financovania samosprávy.

Dôležitú tému klimatickej zmeny, a podporu miest pri jej riešení, realizuje ÚMS v rámci projektu CapaCITIES – Budovanie kapacít pre misiu klimaticky neutrálnych a inteligentných miest. Projekt je zastrešovaný EU v rámci programu Horizont Europe a ÚMS participuje na tomto projekte spolu so Žilinskou univerzitou. Projekt končí v 09/2024.

2.6 Virtuálne pracovné skupiny ÚMS

Virtuálne pracovné skupiny sú osvedčeným nástrojom priamej komunikácie kancelárie ÚMS s členskými mestami, ich členmi sú odborní pracovníci členských miest, ktorí mimoriadne oceňujú tieto platformy ako významný informačný zdroj, priestor pre diskusiu a výmenu skúsenosti. Stretávajú sa v pravidelných intervaloch alebo podľa potreby na podnet z členských miest. Na stretnutia bývajú

prizývaní odborníci na diskutované témy aj zo strany štátnych orgánov. Venujú sa vždy špecifickej agende, ktorá sa dotýka samosprávy.

Aktuálne sú zriadené nasledovné pracovné skupiny:

- Ekonomika, rozpočet, dane
- Školstvo
- Sociálne veci
- Integrácia odídenčov UA
- Životné prostredie / odpady
- Životné prostredie / klimatická kríza
- Energetika
- EU agenda / UMR
- Informatizácia

Koncept virtuálnych pracovných skupín sa osvedčil aj pri ad hoc témach a bude intenzívne využívaný aj v ďalšom období. Počas roka 2023 bolo zorganizovaných celkom 67 online stretnutí týchto pracovných skupín.

3. Finančné výsledky Únie miest Slovenska za rok 2023

Finančné výsledky za rok 2023 vychádzajú z rozpočtu schváleného XXXV. snemom ÚMS dňa 8.6.2023 a úpravu rozpočtu, ktorú schválilo Prezídium ÚMS dňa 23.8.2023

Rozpočet ÚMS v roku 2023 výrazne ovplyvnili tieto skutočnosti:

- realizácia a ukončenie projektu získaného formou grantu od CIPE – Center for International Private Enterprise „Nový systém financovania pre mestá a obce“ . Celková výška grantu bola 19 970,- USD t. j. 16 876,91,-Eur, vrátane spolufinancovania bola na projekt vynaložená čiastka 18 920,10 Eur. Výsledkom projektu je publikácia, s návrhom nového systému financovania pre mestá a obce, odborný dokument ÚMS , ktorý je podkladom na diskusiu so štátnymi orgánmi
- trvanie projektu CapaCITIES – Budovanie kapacít pre misiu klimaticky neutrálnych a inteligentných miest. Projekt je zastrešovaný EU v rámci programu Horizont Europe a ÚMS participuje na tomto projekte spolu so Žilinskou univerzitou. Doba trvania projektu je od 10/2022 – 09/2024, s finančnou podporou 49 012 €. Prostriedky vyčerpané v roku 2023 predstavuje čiastka 15 451,74 Eur, projekt si nevyžaduje spolufinancovanie. Nevyčerpaná časť prostriedkov pre rok 2023 vo výške 9 671,- Eur bola presunutá do roku 2024, dofinancovanie projektu pre rok 2024 je plánované vo výške 17 787, Eur, celkom je pre rok 2024 k dispozícii 27 308,-Eur, Tieto prostriedky budú príjmom rozpočtu v roku 2024.

Príjmy :

Rozpočet predpokladal príjmy v celkovej výške 343 200 ,-Eur, celkové príjmy za rok 2023 boli 333 530,-Eur Rozpočtované členské príspevky vo výške 301 200,-Eur boli uhradené v plnej výške. Plánované príjmy z externých zdrojov vo výške 42 000,-Eur neboli naplnené vo výške 9 671,-Eur, tieto príjmy budú príjmom rozpočtu pre rok 2024.

Výdavky:

Schválený rozpočet predpokladal celkové **výdavky 343 200,-Eur**. Celkové c **výdavky dosiahli sumu 346 339,-Eur**.

Úspory vyššie ako 200,-Eur boli v týchto položkách:

- Nájomné a energie - 2 886, -Eur (*časť nákladov bola uplatnená pri zúčtovaní projektu CIPE, nenaplnili sa rozpočtované náklady na energie*)
- Náklady na právne služby - 1 050,- Eur (*zastavenie legislatívneho procesu v III. a IV. Q 2024*)
- Prezídia - 270,- Eur (*vzhľadom na zavedenú prax prijímania všetkých rozhodnutí na Republikovej rade ÚMS sa nekonalo ani jedno prezenčné prezídium*)
- Tematické konferencie - 2 625 ,- Eur (*jesenná konferencia ÚMS sa vzhľadom na volebný september neuskutočnila*)
- Náklady na projekty - 7 440,- Eur (*súvisí s položkou externých príjmov nenaplnenej vo výške 9 671,-Eur, položka sa nerovná o sumu 2 231,-Eur, čo predstavuje spolufinancovanie projektu CIPE zo strany ÚMS*)

Prekročené o viac ako 200,-Eur boli nasledovné položky rozpočtu:

- Služby – IT, web, telekomunikačné + 320 ,-Eur (*do nákladov sa premietli zvýšené poplatky za telekomunikačné služby*)
- Ostatné režijné náklady + 3 646 ,-Eur (*náklady sa premietli zvýšené náklady na marketing a komunikáciu, ktoré boli hradené čiastočne z prostriedkov projektov a z úspor predchádzajúcich rokov*)
- Mzdy + 12 335,- Eur (*zvýšil sa počet externých spolupracovníkov o experta na energetiku a IT, s ktorými boli uzatvorené dohody o pracovnej činnosti*)
- Iní experti + 1 200,-Eur (*jednorázová odmena vyplatená formou faktúry mimo pracovný pomer*)

Výdavky vo výške 3 139,-Eur oproti plánovanému rozpočtu a 12 810,- Eur oproti výške príjmov v bežnom roku boli vyrovnané z dosiahnutých rezerv predošlých rokov v celkovej výške 12 810,-Eur.

Majetok k 31.12.2023 je 83 871,49 Eur.

V prílohe č.1. v tabuľkovej časti v súlade so „Stanovami Únie miest Slovenska“ a „Pravidlami hospodárenia“ – **Čerpanie rozpočtu od 1.1.2023 do 31.12.2023.**

ROZPOČET ÚNIE MIEST SLOVENSKA PRE ROK 2023			
Čerpanie			
Očakávané príjmy	Rozpočet 2023	Skutočnosť 31.12.2023	Rozdiel
Členské príspevky členov k 1.1.2022	301 200,00 €	301 201,00 €	0,00 €
Členské príspevky nových členov		0,00 €	0,00 €
Príjmy z členského spolu	301 200,00 €	301 201,00 €	0,00 €
Úroky	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Príjmy spolu	301 200,00 €	301 201,00 €	0,00 €
Externé zdroje (EU,CIPE)	42 000,00 €	32 329,00 €	-9 671,00 €
Celkom	343 200,00 €	333 530,00 €	-9 671,00 €
Výdavky / Náklady			
Spotrebné náklady			
Spotrebný materiál	200,00 €	189,00 €	-11,00 €
Nákup DHIM	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Služby			
Nájomné a energie	23 500,00 €	20 614,00 €	-2 886,00 €
Právne služby (GPL)	21 600,00 €	20 550,00 €	-1 050,00 €
Monitoring médií	2 400,00 €	2 413,00 €	13,00 €
Služby - IT, web, telekomunikačné	2 300,00 €	2 620,00 €	320,00 €
Cestovné náklady (int, ext)	1 000,00 €	1 158,00 €	158,00 €
Náklady na reprezentáciu	200,00 €	219,00 €	19,00 €
Členské poplatky (IRE,ALDA)	900,00 €	800,00 €	-100,00 €
Poštovné, kuriér	100,00 €	148,00 €	48,00 €
Prezídia	270,00 €	0,00 €	-270,00 €
Snem	6 000,00 €	5 971,00 €	-29,00 €
Tematické konferencie	6 000,00 €	3 375,00 €	-2 625,00 €
Náklady na projekty	42 000,00 €	34 560,00 €	-7 440,00 €
Ostatné režijné náklady	50 000,00 €	53 646,00 €	3 646,00 €
Mzdy			
Mzdové náklady vrátane odvodov zamestnávateľa (zamestnanci + externí pracovníci)	160 000,00 €	172 335,00 €	12 335,00 €
Expertné poradenské služby			
KOM	24 000,00 €	24 000,00 €	0,00 €
Iní experti	0,00 €	1 200,00 €	1 200,00 €
Spoluorganizátorske projekty			
Stavba roka - účastnícky poplatok + cest	2 730,00 €	2 730,00 €	0,00 €
SPOLU výdavky	343 200,00 €	346 339,00 €	3 139,00 €
Rozdiel / Rezerva	0,00 €	0,00 €	
SPOLU	343 200,00 €	346 339,00 €	3 139,00 €
V Bratislave: 13.2.2024			
Vypracoval: Jana Červenáková			
10			

Viac informácií vo výročnej správe, ktorá je zverejnená:

https://www.uniamiest.sk/files/ugd/4d31ff_892b9e7291554b5eb6b71c2539ed1cbb.pdf?index=true

Spracoval: Ivan Vanko, Kancelária Únie miest Slovenska

SLOVENSKÁ PARKOVACIA ASOCIÁCIA

Sídlo: Košická 2, 010 65 Žilina

Členské za rok 2023: 300 eur

Pôsobnosť: celoslovenská

Používaná skratka: SPA

Slovenská parkovacia asociácia je záujmové združenie právnických osôb založené 10.02.2005 s cieľom združovania a spolupráce medzi organizáciami zabezpečujúcimi prevádzkovanie parkovísk, orgánmi miest, investormi, realizátormi stavieb a ďalšími záujemcami o parkovanie a garážovanie.

Predmet činnosti SPA:

1. Združovanie a spolupráca medzi organizáciami zabezpečujúcimi prevádzkovanie parkovísk, orgánmi miest, investormi, realizátormi stavieb a ďalšími záujemcami o parkovanie a garážovanie.
2. Vzájomná podpora:
  - a) pri právnych, odborných a obchodných otázkach
  - b) spoločných, koncepčných a organizačných počinoch
  - c) pri zastupovaní a prezentácii navonok
3. Vytváranie podmienok pre účinnú spoluprácu medzi orgánmi miest a obcí, odbornými združeniami a organizáciami, investormi, dodávateľmi a prevádzkovateľmi parkovísk a parkovacích objektov.
4. Podpora rozvoja parkovacích systémov a ich zariadení riešením parkovacej politiky, výmenou skúseností formou odborných stretnutí, organizovaním a účasťou na kongresoch, ako aj kontaktmi so zahraničnými partnermi.
5. Asociácia je oprávnená vykonávať činnosti, opatrenia a obchodné aktivity, ktoré môžu pomôcť pri dosahovaní jej cieľov (expertízy, odporúčania, štúdie a pod.).
6. Asociácia nesleduje nijaké politické ciele. Jej aktivity nie sú zamerané na zisk.
7. Byť členom Európskej parkovacej asociácie (EPA), resp. aj inej celosvetovej organizácie.
8. Byť členom v odborných organizáciách alebo združeniach doma i v zahraničí.

Mesto Liptovský Mikuláš je riadnym členom asociácie od 04. marca 2008 a pravidelne sa zúčastňuje podujatí organizovaných SPA, spolupracuje s ďalšími riadnymi členmi asociácie a podieľa sa na príprave, prieskumov, smerníc a iných autorských materiálov SPA. Členský príspevok mesta je 300 €/rok a ako člen má mesto okrem prístupu na každoročne organizované kongresy prístup aj

k poradenstvu vo veci právnych, odborných, obchodných a koncepčných otázkach týkajúcich sa mestskej parkovacej politiky.

Činnosť mesta v združení SPA za rok 2023:

1. V roku 2023 sa v dňoch 17. – 19. 10. konala tradičná konferencia SPA s programom zameraným na parkovanie v mestách, elektromobilitu a aktuálne legislatívne zmeny v problematike parkovania a cestnej premávky. Konferencie sa zúčastnil za mesto Ing. Lengyel, zástupca primátora Ľuboš Trizna a vtedajší náčelník MsP JUDr. Marián Jančuška.
2. Konzultačná činnosť v rámci prípravy parkovacej politiky v meste Liptovský Mikuláš.

Spracoval: Ing. Gabriel Lengyel

ZDRUŽENIE EUROREGIÓN TATRY

Sídlo: Hradné námestie 30, Kežmarok 060 01

Členské za rok 2023: 3.662,64 eur

Pôsobnosť: Slovensko, Poľsko

Euroregión Tatry je neziskové združenie miest a obcí v slovensko-poľskom pohraničí. Deklarácia o spolupráci samosprávnych orgánov územných častí Poľskej republiky a Slovenskej republiky bola podpísaná 31. októbra 1993 v Zakopanom. K jeho aktivitám patrí budovanie a propagácia spoločného cezhraničného územia, ktoré by našlo uplatnenie nielen v oblasti rozvoja turizmu, ale aj pri posilňovaní ekonomického a konkurenčného potenciálu územia s prínosom pre jeho obyvateľov. Slovenský výbor Združenia Euroregión Tatry má sídlo v Kežmarku.

Rada Združenia Euroregión Tatry pracovala v tomto zložení:

1. **PhDr. Mgr. Ján Ferenčák, MBA** (mesto Kežmarok) - predseda Rady EUT
2. **Ing. Ján Blcháč, PhD.** (mesto Liptovský Mikuláš) - podpredseda Rady EUT
3. **PhDr. Ing. Magdaléna Zmarzláková** (mesto Trstená) - podpredsedníčka Rady EUT (od 07.08. 2023)

Členovia Rady Združenia Euroregión Tatry:

4. **PhDr. Ľuboš Tomko** (mesto Stará Ľubovňa)
5. **PhDr. Ján Volný, PhD.** (mesto Spišská Nová Ves)

6. **Ing. Peter Dávidík** (obec Ľubochňa) – od 31.05. 2023
7. **Ing. Ondrej Kavka** (mesto Poprad)
8. **JUDr. Štefan Bielač** (PSK) – od 01.08. 2023

Rada Združenia Euroregión Tatry zasadala v roku 2023 osem krát (prezenčne aj online formou).

Združenie Euroregión Tatry aj v roku 2023 zameriavalo svoju činnosť na realizáciu úloh v súlade s uzneseniami kongresu a Rady Združenia Euroregión Tatry a vychádzalo z potrieb a požiadaviek členských miest a obcí.

Príprava projektov smerovala hlavne do oblasti cestovného ruchu na Poľsko-slovenskom pohraničí, tiež na dokončenie úsekov cyklotrás a prípravy nových projektových dokumentácií. Združenie sa zapojilo aj do projektov zameraných na cezhraničné vzdelávanie, ktoré sa doposiaľ osvedčili a členovia o nich prejavili veľký záujem.

V rámci projektu **Aktualizácia propagačného bulletinu Združenia Euroregion Tatry**, podporeného z Programu Kultúra bol spracovaný aktuálny, moderný, upravený propagačný bulletin Združenia Euroregión Tatry, ktorý bude slúžiť na propagáciu organizácie a oslovenie nových členov.

Významnou novou aktivitou Združenia je Riadenie fondu mikroprojektov v novom programovom období 2021-2027

- EZUS TATRY ako správca Fondu malých projektov v prioritě č.3 Tvorivé a turisticky atraktívne pohraničie.
- Rozpočet FMP: 3 878 594 € (80% z EFRR) – 4 848 242,50€ (100%)
- Personálne posilnenie kancelárie Združenia EUT v Kežmarku (+ 1 zamestnanec od 01.02. 2024)

Združenie pokračovalo aj v r. 2023 v realizácii týchto aktivít:

- medzi priority patrilo vypracovanie projektových dokumentácií nevyhnutných na budovanie ďalších úsekov cyklochodníkov na území Združenia Euroregión Tatry a vytváranie možností pre budovanie dielčích úsekov strategického projektu Euroregiónu „Tatry“ pod názvom Historicko – kultúrno - prírodná cesta okolo Tatier.
- v oblasti cestovného ruchu a životného prostredia sa Združenie zameriava na zatraktívnenie a zveľaďovanie členských miest a obcí Združenia Euroregión Tatry úpravou verejných

priestranstiev, umiestňovaním prvkov drobnej architektúry, značkováním cyklotrás a tvorbou náučných chodníkov,

- v oblasti cestovného ruchu a kultúry je nevyhnutná taktiež podpora propagácie kultúrneho potenciálu a turistických atrakcií na území Euroregiónu „Tatry“ prostredníctvom nových propagačných materiálov a organizovania kultúrno-spoločenských podujatí.

V roku 2023 Združenie zorganizovalo už **XXI. Slovensko-poľské hospodárske fórum**, ktoré sa uskutočnilo dňa 21.11. 2023 v Redute v Spišskej Novej Vsi a bolo zamerané na aktuálne hospodárske vzťahy, cestovný ruch, dopravu a regionálny rozvoj, energetiku, odpadové hospodárstvo, ako aj výmenu skúsenosti, podporu rozvojových aktivít špecifických pre náš región, upevnenie spolupráce miest a obcí v pôsobnosti Euroregiónu „Tatry“ a nadväzovanie spoločenských a pracovných kontaktov.

Združenie sa zapájalo do činností Monitorovacieho výboru Programu Interreg V PL–SK 2021–2027, Výboru pre mikroprojekty v rámci programu cezhraničnej spolupráce Interreg Poľsko – Slovensko 2021–2027, Fóra euroregiónov Slovenska (FERS), Národného monitorovacieho výboru pre európske štrukturálne a investičné fondy 2021-2027, ako aj do prác ďalších komisií a výborov.

Spoločne s poľským partnerom Zväzkom Euroregión Tatry“ sa Združenie venuje príprave spoločných projektov v rámci Programu Interreg Poľsko – Slovensko 2021-2027.

V dome Slovensko-poľského stretávania Euroregiónu „Tatry“ Združenie pokračovalo s organizovaním výstav a vernisáží, ktoré ovplyvnili rozvoj slovensko-poľského pohraničia, ako aj prezentácii nášho združenia v médiách a prostredníctvom členských obcí a miest združenia na základných a stredných školách a na základe požiadaviek iných organizácií.

Združenie ponúka všetkým svojim členom možnosť propagovať svoje aktivity a podujatia prostredníctvom internetovej stránky Združenia Euroregión Tatry - www.euroregion-tatry.sk v sekcii Aktuality a akcie. Zároveň propaguje Združenie Euroregión Tatry, ako aj podujatia organizované v členských mestách a obciach na www.facebook.com. Členovia Združenia majú možnosť využiť propagáciu svojich aktivít aj prostredníctvom Newslettera – Noviny Euroregion Tatry, ktorý vydáva kancelária každý mesiac a je k dispozícii na webovej stránke vo formáte pdf ale aj na facebooku.

Spracovali: Ing. Jana Kormaníková v spolupráci s Ing. Lívia Jakšová, MBA (Združenie Euroregión Tatry)

OBČIANSKE ZDRUŽENIE SPOLOK MARTINA RÁZUSA

Sídlo: Múzeum J. Kráľa, Námestie osloboditeľov 31, 031 01 Liptovský Mikuláš

Členské za rok 2023: 50 eur

Pôsobnosť: celoslovenská

Občianske združenie Spolok Martina Rázusa vzniklo v roku 2002 na ustanovujúcom Valnom zhromaždení Spolku Martina Rázusa. Hlási sa k odkazu významného slovenského spisovateľa, dramatika, básnika, publicistu a evanjelického kňaza, tiež politika a rodáka z Vrbyce, dnes súčasť Liptovského Mikuláša. Jedným z cieľov spolku je propagovať stále aktuálne dedičstvo duchovnej, umeleckej i politickej práce Martina Rázusa, preniknutej demokratickým, humanistickým a etickým posolstvom a úporným zápasom o presadenie poznania pravdy. Členmi Spolku Martina Rázusa sú právnické a fyzické osoby. Od jeho vzniku bolo zaevidovaných 192 členov. Mesto Liptovský Mikuláš je aktívnym členom Spolku Martina Rázusa ako právnická osoba s udržiavacím členským poplatkom v sume 50,- Eur (riadne uhradené).

V roku 2023 sa Spolok Martina Rázusa podieľal na organizácii, resp. samostatne pripravil nasledovné aktivity:

Šeňšel napriek všetkému, 15. 4. a 16. 4. 2023, Liptovská Porúbka

Prezentácia faksimile prvej Slovenskej štylistiky Ľudovíta Šeňšela, ktorej súčasťou je štúdiá Slovenská štylistika Ľudovíta Šeňšela v súradniciach času prof. PhDr. Daniely Slančovej, CSc., z Katedry slovenského jazyka Inštitútu slovakistiky a mediálnych štúdií na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove. Podujatie bolo organizované pri príležitosti 135. výročia narodenia evanjelického kňaza, publicistu a cirkevného hodnostára, Ľudovíta Šeňšela a zároveň pri príležitosti 105. výročia posviacky kostola v Liptovskej Porúbke. Program začínal v sobotu 15. 4. 2023 v Evanjelickom kostole v Liptovskej Porúbke. Podujatie otvoril o 16.00 h Spevácky zbor slovenských učiteľov. Počas programu bolo verejnosti odprezentované vydanie faksimile prvej Slovenskej štylistiky Ľudovíta Šeňšela. Podujatie pokračovalo aj v nasledujúci deň, v nedeľu 16. 4. 2023 spomienkovými službami Božími a poctou Ľudovítovi Šeňšelovi pri jeho hrobe na cintoríne v Liptovskej Porúbke.

Prezentácia faksimile prvej Slovenskej štylistiky, 30. 5. 2023 Zichyho palác, Bratislava,

Na úvod podujatia zaznel príhovor riaditeľky Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra, doc. Mgr. Gabriely Múcskovej, PhD., tajomníčky **Edukačno-misijného centra ECACV na Slovensku, Mgr. Daniely Veselej** a príhovor básnika, spisovateľa a prekladateľa, Ľubomíra Feldeka. Následne sa uskutočnila

prezentácia monografie Sláva šľachetným VII, počas ktorej vystúpili: PhDr. Tunde Lengyelová, CSc. (Historický ústav SAV) a prof. RNDr. Igor Tomo, CSc. (Univerzita Komenského BA). Účinkovali operný sólista Ivan Ožvát a Detský a dievčenský spevácky zbor Slovenského rozhlasu s dirigentom Adrianom Kokošom.

Zore nad Kriváňom, Pribylina 4. – 6. augusta 2023

4. august 2023

Slávnostné otvorenie výstavy o živote a diele Milana Rastislava Štefánika v Dome kultúry v Pribyline. Prezentácia originálnych výtlačkov Národných novín ako tlačového orgánu Slovenskej národnej strany, ktoré v roku 1937 reagovali na úmrtie predsedu SNS, Martina Rázusa. Nasledoval kultúrny program pre deti a vystúpenie Kúzelníka, Petra Šestáka. Podujatie pokračovalo besedou s autorom Antonom Balážom o jeho životopisnom románe o Jánovi Lajčiakovi, Prehovor Ezechiel za účasti pranetere Jána Lajčiaka, Oľgy Lajčiakovej a prasynovca Pavla Lajčiaka. O 18.00 podujatie ukončil koncert Hudby Ministerstva vnútra SR.

Podujatie sa nieslo v duchu 250. výročia prvého výstupu na Kriváň, kedy naň údajne na koni vyšiel spišskonovoveský ev. farár a zároveň aj podnikateľ v baníctve Jonas Andrej Czirbes. V priebehu podujatia boli spomenuté aj ďalšie dôležité výročia v súvislosti s výstupom na Kriváň a osobnosťou

Martina Rázusa:

8. august 1937 – úmrtie Martina Rázusa

16. august 1841 – prvý oficiálny národný výstup na Kriváň, kedy na jeho vrchol vystúpil Gašpar Fejérpataky-Belopotocký spolu s Ľudovítom Štúrom, Jozefom Miloslavom Hurbanom, Michalom Miloslavom Hodžom, Samom Bohdanom Hroboňom a ďalšími národovcami. Spomienka na túto vychádzku inšpirovala Ľudovíta Štúra napísať báseň *Ku Křiváni*.

August 1911 – Na Kriváň vystúpili Ján Lajčiak a Milan Rastislav Štefánik

Apríl 1913 – Martin Rázus prichádza na svoje kňazské pôsobisko v Pribyline

5. august 2023

Pre nepriaznivé počasie bol sobotný výstup na Kriváň a tiež akcie pre deti v Skanzene v Pribyline zrušené. V areáli Ev. kostola v Pribyline sa uskutočnil kultúrny program, počas ktorého vystúpili Ján Demenčík s hrou na fujaru a Folklórna skupina Kriváň z Východnej.

6. august 2023

Po spomienkových Službách Božích bola v areáli Ev. kostola v Pribyline slávnostne odhalená busta Martina Rázusa od akad. sochára Jozefa Barinku.

V programe Služieb Božích účinkovali: biskup VD ECAV Mgr. Peter Mihoč, konseniorka LOS ECAV Mgr. Katarína Hudáková, generálny duchovný OS a OZ SR, vojenský biskup plk. Mgr. Viktor SABO, PhD., farárka CZ ECAV Pribylina Erika Pospíšilová, farár CZ ECAV Moravské Lieskové ThDr. Peter

Maca, farár CZ ECAV Brezno Mgr. Radim Pačmár, PhD., Zborová dozorkyňa CZ ECAV Pribylina Jana Zaťková, Ján Juráš – čestný predseda Spolku Martina Rázusa, Radovan Jančuška – organ, Adriana Pallová – husle, Komorný zbor Slovenského kresťanského speváckeho zboru KREDO VIRUJU, dir. Ján Zachar

Spomienka na Martina Rázusa 8. 8. 2023 pri pomníku v Liptovskom Mikuláši

29. október 2023, Rázusovo nábrevie Bratislava

Spomienkové stretnutie pri pomníku Martina Rázusa pri príležitosti 135. výročia narodenia a 10. výročia odhalenia pomníka. Vystúpili: Danubius Octet Singers, dir. Daniel Simandl, Katarína Verešová, Ján Juráš. Pamätník bol odovzdaný do správy hlavného mesta SR Bratislavy za účasti primátora, Matúša Valla. Následne sa v Nemeckom evanjelickom kostole v Modre uskutočnilo Hudobno -literárne podujatie k 135. výročiu narodenia Martina Rázusa s názvom Zdvihnite život! V programe účinkovali: František Kovár (umelecký prednes básní Martina Rázusa) a Danubius Octet Singers s hymnickými skladbami slovenských autorov (dirigent Daniel Simandl).

22. ročník cykloturistického maratónu Po stopách Martina Rázusa, 12. 8. 2023

Štart pri Rodnom dome súrodencov Rázusovcov vo Vrbici, vrchárska súťažná etapa (len pre záujemcov) Kráľova Lehota – Čertovica (18 km) – Brezno (spomienka pri pomníku MR, občerstvenie na fare) – Banská Bystrica (spomienka pri hrobe, obed) – vrchárska súťažná etapa Staré Hory – Donovaly (12 km) – Ružomberok – rovinatá súťažná etapa Liptovský Michal – Andice (15 km) – Liptovský Mikuláš, cieľ pri pamätníku MR, vyhodnotenie, občerstvenie. Celková dĺžka trasy 185 km. Podujatia sa zúčastnilo 130 cyklistov, z toho 42 súťažiacich.

kategória do 35 rokov:

1. Miroslav Lacuš (Spišské Tomášovce) celkovo najrýchlejší čas 37:12 min
2. Šimon Klimčík (Liptovský Mikuláš)
3. Robert Repka (Liptovský Mikuláš)

kategória nad 35 rokov:

1. Roman Bachratý (Zeleneč)
2. Igor Cibula (Liptovský Hrádok)
3. Milan Pisarcík (Dolný Kubín)

Sút'ážná etapa Jarabá – Čertovica:

kategória do 35 rokov:

1. Miroslav Lacuš (Spišské Tomášovce) celkovo najrýchlejší čas 26:57 min
2. Šimon Klimčík (Liptovský Mikuláš)
3. Robert Repka (Liptovský Mikuláš)

kategória nad 35 rokov:

1. Roman Bachratý (Zeleneč)
2. Igor Cibula (Liptovský Hrádok)
3. Tomáš Janičina (Liptovský Mikuláš)

Spracovala PaedDr. Katarína Verešová, tajomníčka Spolku Martina Rázusa

ZDRUŽENIE MIEST A OBCÍ LIPTOVA

Sídlo: Liptovský Mikuláš, Štúrova 1989/41

Členské za rok 2023: 3.035,50 eur

Pôsobnosť: okres Liptovský Mikuláš

Združenie miest a obcí Liptova má 56 členov (2 mestá, 54 obcí, 74 tisíc obyvateľov). Poskytuje metodickú pomoc v procese prechodu kompetencií na samosprávu, vytvára podmienky pre spoluprácu s VÚC, presadzuje spoločné záujmy regiónu.

V roku 2023 sa uskutočnilo jedno mimoriadne rokovanie ZMOLu a dva krát bol zvolaný SNEM ZMOL. Významnou úlohou bola naša účasť na 34. sneme ZMOS v NTC Aréna Bratislava v termíne 23. – 24. mája 2023.

Na zasadnutiach a snemoch ZMOL sme riešili problematiky za účasti hostí:

Hostami na zasadnutí a snemoch ZMOL boli:

Mgr. Branislav Tréger, PhD., predseda ZMOS (17.02.2023):

- Informoval o plánovanom občianskom proteste na záchranu samospráv, ktorý organizovalo Združenie miest a obcí Slovenska „Kto škodí mestám a obciam, škodí ľuďom!“ dňa 22.02.2023 v Bratislave.

p. Ivana Bobrovská, p. Dušana Lajčiaková – Regionálne centrum Žilina – MIRRI SR (03.03.2023):

Koncepcia zriadenia regionálnych centier MIRRI SR:

- Princíp „všetko pod jednou strechou“ alebo „one-stop-shop“.
- Orgány štátnej správy ako súčasť regionálnych centier.
- Kompetencie regionálnych centier MIRRI SR:
Poskytnúť informácie o spôsobe podpory projektov.
Organizovanie informačných seminárov k jednotlivým výzvam.
Organizovanie pravidelných výjazdov do regiónov.

p. Marian Janík, p. Marek Macik, p. Silvia Mazánová, p. Katarína Luptáková – Environmentálny fond (03.03.2023):

- Financovanie EF – schválený rozpočet EF na rok 2023, určený na dotácie, predstavuje 147,3 mil. eur.
- Hlavné projekty financovanie:
  - Oblasť A Ochrana ovzdušia,
  - Oblasť B Ochrana vôd,
  - Oblasť C Odpady,
  - Oblasť D Ochrana prírody,
  - Oblasť E Výchova a vzdelávanie,
  - Oblasť L Zatepľovanie,
  - Úvery,
  - Modernizačný fond.

JUDr. Tomáš Martaus, (poslanec ŽSK, poslanec MSZ Liptovský Mikuláš (30.06.2023):

- Informoval o zámere ŽSK vyradiť Strednú odbornú školu polytechnickú v Liptovskom Mikuláši zo siete škôl a školských zariadení SR. SOŠ polytechnická v Liptovskom Mikuláši má viac ako 150 ročnú históriu. V regióne Liptova vzdeláva žiakov v odboroch, ktoré v súčasnosti čelia kritickému nedostatku pracovníkov. Škola tak poskytuje vzdelanie žiakom, ktorí nachádzajú v Liptove okamžité uplatnenie v odbore. Ide pritom o prácu v podnikoch prvovýroby a uplatnenie v pracovnej pozícii agronóm, zootechnik, mechanizátor, opravár poľnohospodárskych mechanizmov, traktorista, dojič, dojička či o prácu v potravinárskych podnikoch v pozícii syrár, mliekar a pekár. Stredná odborná škola tak kvalifikovane prispieva k budovaniu potravinovej sebestačnosti v regióne i v krajine, pomáha udržiavať pracovné miesta v Liptove a vzdelávaním skupiny sociálne znevýhodnených žiakov podporuje napĺňanie

osobitne prospešných spoločenských cieľov. Informoval, že v súčasnosti navštevuje SOŠ polytechnickú v Liptovskom Mikuláši cca. 160 študentov.

Ing. Rudolf Urbanovič, (poslanec ŽSK, zástupca primátora mesta Liptovský Mikuláš):

- Informoval, že Mestské zastupiteľstvo v Liptovskom Mikuláši prijalo Uznesenie ktorým odporúča primátorovi mesta:
  - a) písomne vyzvať predsedníčku Žilinského samosprávneho kraja a podpredsedov Žilinského samosprávneho kraja, k upusteniu od zámeru Žilinského samosprávneho kraja zrušiť Strednú odbornú školu polytechnickú v Liptovskom Mikuláši
  - b) vyzvať poslancov zastupiteľstva Žilinského samosprávneho kraja, podporiť zachovanie Strednej odbornej školy polytechnickej v Liptovskom Mikuláši.

Na zasadnutí a snemoch ZMOL boli riešené problematiky z mnohých oblastí:

1. Otázka vysokých zálohových platieb za energie, ktoré boli mestám a obciam účtované. A taktiež enormne neprimerane zvýšené distribučné poplatky.
2. Krízová situácia miest a obcí (energetická kríza, deficit v oblasti dofinancovania neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, tepelné hospodárstvo, daňový bonus a jeho negatívny vplyv na príjem obcí).
3. Členovia ZMOL jednohlasne súhlasili a podporovali všetky kroky a postupy, ktoré by mali viesť k pomoci a dofinancovaniu samospráv zo strany štátu.
4. MIRRI SR – Reforma eurofondov – jeden program, jeden riadiaci orgán, jednotná metodika, jednotná príručka, jedna inštitúcia. Kam pôjdu nové eurofondy – Zelenšie Slovensko, Sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko, Konkurencieschopnejšie a inteligentnejšie Slovensko, Pripojenejšie Slovensko, Európa bližšie k občanom, Fond spravodlivej transformácie.
5. Členovia ZMOL verejným hlasovaním jednohlasne schválili do Regionálnej rady partnerstva Liptov za ZMOL pani Ing. Alenu Vičkovú (starostka obce Jamín).
6. Členovia ZMOL verejným hlasovaním jednohlasne schválili do Rady Združenia Euroregiónu Tatry za ZMOL pani Ing. Alenu Vičkovú (starostka obce Jamník).
7. Členovia ZMOL dohodli svoju účasť na 34. sneme ZMOS v NTC Aréna Bratislava v termíne 23. – 24. máj 2023.
8. Snem ZMOL odporučil predsedovi Združenia miest a obcí Liptova Ing. Jánovi Blcháčovi, PhD. zaslať písomné vyhlásenie s vyjadreným nesúhlasom so zrušením Strednej odbornej školy polytechnickej v Liptovskom Mikuláši a vyzvať predsedníčku Žilinského samosprávneho kraja

a poslancov ŽSK k upusteniu od zámeru Žilinského samosprávneho kraja, zrušiť Strednú odbornú školu polytechnickú v Liptovskom Mikuláši.

Predseda i podpredsedníčka ZMOL sa aktívne zúčastňovali rôznych zasadnutí v regióne i mimo neho a všetky potrebné informácie a materiály z rokovaní boli distribuované všetkým členom ZMOL prostredníctvom tajomníka združenia.

Spracoval: Mgr. Jozef Filip, tajomník ZMOL

ZDRUŽENIE MIEST A OBCÍ SLOVENSKA

Sídlo: Bezručova 9, 811 09 Bratislava

Členské za rok 2023: 5.699,48 eur

Pôsobnosť: celoslovenská

Prvé prezenčné rokovanie Rady ZMOS po voľbách do orgánov ZMOS sa uskutočnilo 19. júna 2023 na Štrbskom plese. Na tomto rokovaní Rady ZMOS si členovia zvolili prvého podpredsedu združenia a komora obcí a komora miest svojich predsedov a podpredsedov

Rada ZMOS volila prvého podpredsedu združenia na návrh predsedu združenia a predsedov a podpredsedov obidvoch komôr Rady ZMOS. Na post prvého podpredsedu bol zvolený starosta obce Ratkovce Martin Červenka (Združenie miest a obcí regiónu JE Jaslovské Bohunice), za predsedu Komory miest a podpredsedu ZMOS bol zvolený primátor mesta Liptovský Hrádok Branislav Tréger (Združenie miest a obcí Liptova) a za predsedníčku Komory obcí a podpredsedníčky ZMOS starostka obce Janova Lehota Božena Kováčová (Regionálne združenie miest a obcí Žiarsky región). Komory si v zmysle stanov volili aj dvoch podpredsedov komôr. Podpredsedom Komory miest ZMOS sa stal primátor Zvolena Vladimír Maňka (Regionálne združenie miest a obcí okresov Zvolen, Detva, Krupina) a post podpredsedu Komory miest si obhájil starosta MČ Bratislava – Ružinov Martin Chren (Regionálne združenie MČ hl. mesta SR Bratislavy). Na post podpredsedu Komory obcí bol zvolený starosta obce Nižný Hrušov Ján Fenčák (Združenie miest a obcí Vranovského regiónu) a starostka obce Kynceľova Martina Kubišová (Regionálne združenie miest a obcí Banskobystrického regiónu).

Rada ZMOS zároveň schválila nové odborné sekcie, v ktorých počas štvorročného obdobia pracovať členovia združenia ako i odborníci:

- Sekcia regionálneho rozvoja a eurofondov
- Sekcia cestovného ruchu a kúpeľníctva

- Sekcia sociálnych vecí
- Sekcia zdravotníctva
- Sekcia marginalizovaných rómskych komunit
- Sekcia ekonomiky a financovania
- Sekcia hospodárstva a podnikania
- Sekcia lesného a vodného hospodárstva
- Sekcia pôdohospodárstva a rozvoja vidieka
- Sekcia životného prostredia
- Sekcia verejnej správy
- Sekcia digitalizácie
- Sekcia zahraničných vzťahov
- Sekcia civilnej ochrany a bezpečnosti
- Sekcia školstva a kultúry
- Sekcia športu a mládeže
- Sekcia dopravy a výstavby
- Sekcia energetiky
- Sekcia historických miest a UNESCO
- Sekcia cezhraničnej spolupráce

Predsedia týchto odborných sekcií boli zvolení do Predsedníctva ZMOS, ktoré tvoria spolu s vedením združenia (predsedom, predsedami, podpredsedami komôr a ďalšími členmi ZMOS).

Druhé prezenčné zasadnutie Rady ZMOS sa uskutočnilo 12. septembra 2023 v Štrbskom Plese. Rada ZMOS sa na tomto zasadnutí venovala a prijala uznesenia k viacerým dôležitým témam miestnych samospráv. Prerokovala návrh stanov združenia, ktoré boli schválené na mimoriadnom sneme ZMOS dňa 20. septembra 2023 a za účasti ministra regionálneho rozvoja Petra Balíka prerokovala regionálne eurofondy.

Rokovaniu rady predchádzalo zasadnutie komory miest a komory obcí. V nadväznosti na prerokovaný program júnového zasadnutia Rady ZMOS a jeho prijaté uznesenia vznikla potreba a požiadavka upraviť a doplniť Stanovy ZMOS tak, aby reagovali na potreby a zmeny nového vedenia združenia byť efektívnejším, pružnejším a otvorenejším združením v zmysle postavenia a cieľov združenia. Návrh na zmenu stanov z tohto rokovania bol predložený na schválenie mimoriadnemu snemu združenia, ktorý sa uskutočnil 20. septembra 2023 v Žiline za účasti cca 300 delegátov zo 62 regionálnych združení. Okrem stanov bolo súčasťou programu snemu aj doplnenie troch priorít združenia v oblasti sociálnych

vecí, životného prostredia a regionálneho rozvoja. Za účasti ministra investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Petra Balika členovia rady prerokovali aktuálny stav čerpania EŠIF starého programového obdobia. Rada ZMOS v otázke eurofondov prijala uznesenie, v ktorom žiada rezort dopravy a rezort životného prostredia, aby re-alokoval zdroje z jednotlivých opatrení v gescii svojho rezortu pre samosprávy z dopytových výziev do Integrovaných územných investícií na napĺňanie Integrovaných územných stratégií, aby sa posilnili regionálne eurofondy súčasného programového obdobia na integrované projekty územia (ÚMR, Rady partnerstva) zo súčasných 19% na úroveň 50% z celkovej alokácie 2021 – 2027. V ďalšom bode na návrh predsedu ZMOS Rada ZMOS vymenovala za ústrednú riaditeľku Kancelárie ZMOS Zuzanu Špačekovú. Následne zobrala na vedomie informáciu z rokovania komory miest a komory obcí, k príprave a organizačnému zabezpečeniu 35. mimoriadneho snemu ZMOS.

Rada ZMOS zobrala na vedomie informáciu odbornej expertky Kancelárie ZMOS Márie Chorváthovej k aktuálnej informácii v oblasti školstva a k odídencom z Ukrajiny. V bode rôzne prijala Rada ZMOS uznesenie k finančnej kompenzácii pre samosprávy a organizácie, ktoré v pôvodnom termíne mechanicko-biologickú úpravu odpadu zaviedli a k DEUS vo veci skvalitnenia služieb pri riešení chýb z titulu migrácie na vyššie verzie softvérov.

Tretie prezenčné zasadnutie rady ZMOS sa uskutočnilo 5. - 6. decembra 2023 vo Zvolene. Rada Združenia miest a obcí Slovenska v zastúpení 133 predstaviteľov členských miest a obcí delegovaných 62 regionálnymi združeniami miest a obcí prerokovala a prijala niekoľko dôležitých uznesení v oblasti financovania a návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024-2026 a k regionálnemu rozvoju a eurofondom.

Rokovanie Rady ZMOS sa uskutočnilo za účasti ministra životného prostredia Tomáš Tarabu, štátneho tajomníka rezortu regionálneho rozvoja Michal Kaliňáka a štátneho tajomníka rezortu práce a sociálnych vecí Branislava Ondruša.

Aktuálnym a dôležitým bodom rokovania Rady ZMOS bola problematika financovania návrhu rozpočtu verejnej správy na budúci rok. Rada ZMOS prijala uznesenie, v ktorom poverila predsedu ZMOS pri rokovaní o rozpočte verejnej správy požadovať navýšenie prostriedkov pre miestnu samosprávu oproti súčasnému návrhu o minimálne 500 miliónov eur, ktoré sú nevyhnutné na zachovanie služieb pre obyvateľov miest a obcí na súčasnej úrovni a o doplatenie mestám a obciam 54 miliónov eur v súvislosti s kompenzáciou zvýšených cien energií ešte v roku 2023. Na základe diskusie a záverov z rokovania Komory obcí Rady ZMOS požiadala o rokovanie vedenia ZMOS s príslušným ministerstvom o návrhu legislatívnej zmeny, ktorá by upravila čerpanie rezervného fondu tak, aby obec na základe rozhodnutia svojho zastupiteľstva mohla použiť tieto prostriedky aj na úhradu záväzkov bežného

rozpočtu a to konkrétne na nevyhnutnú údržbu a opravy obecného majetku. Ďalej žiadala o rokovanie s Ministerstvom financií SR (MF SR) o obnove poskytovania dotácií v zmysle Výnosu MF SR č. 26825/2005-441 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MF SR, nakoľko vzhľadom na prebiehajúci konflikt na Ukrajine a s tým súvisiace nové a nepredvídané výdavky štátneho rozpočtu bolo zverejnenie výzvy pozastavené. Prednostne by mali byť uspokojené individuálne potreby malých obcí, nakoľko malé obce prevažne do 500 obyvateľov sú najviac ohrozené deficitom finančných prostriedkov. Prvé kroky nového vedenia ministerstva regionálneho rozvoja vo vzťahu k samosprávam predstavil štátny tajomník MIRRI SR Michal Kaliňák. Rada ZMOS vzala na vedomie informácie prezentované štátnym tajomníkom MIRRI SR vo vzťahu k eurofondom a regionálnemu rozvoju, ktoré vníma pozitívne pre koordinovaný rozvoj územia. Vo vzťahu k regionálnemu rozvoju a eurofondom prijala Rada ZMOS uznesenie, v ktorom žiada pri rokovaní s MIRRI SR zabezpečiť súčinnosti medzi implementáciou Plánu obnovy a Programu Slovensko v príbuzných témach ako je znižovanie energetickej náročnosti verejných budov, cyklo doprava tak, aby nastavenie kritérií oprávnenosti a proces hodnotenia v jednom programe nezablokovali možnosť uchádzania sa žiadateľa o fondy EÚ v druhom programe, prípadne v oboch. Na základe uznesenia z Komory obcí Rady ZMOS požiadala, aby sa v rokovaní s MIRRI SR presadzovalo vytvorenie mechanizmu pre možnosť čerpania finančných zdrojov z dopytovo orientovaných výziev pre obce do 1000 obyvateľov, nakoľko tieto obce nemajú možnosť získať zdroje v rámci integrovaných územných stratégií, keďže tieto obce majú zväčša potrebu investícií do rozvoja drobnej infraštruktúry. V rámci rokovania o konkrétnych eurofondových výzvach ZMOS požaduje navýšenie alokácie na výzvu na Miestne občianske a preventívne služby do výšky podaných žiadostí, ktoré splnili kritériá hodnotenia a nemohli byť schválené pre nedostatočnú alokáciu. Členovia Rady ZMOS prerokovali aj ďalšiu problematiku, a to súlad IS DCOM s platnými právnymi predpismi a žiadajú rokovať s MIRRI SR o vytvorení certifikačnej autority všetkých informačných systémov využívaných v mestách a obciach. Rada ZMOS vzala na vedomie informácie ministra životného prostredia Tomáša Tarabu o pripravovaných legislatívnych zmenách vo vzťahu k odpadovému hospodárstvu, vodovodom a kanalizáciám a zonácií národných parkov, ktoré vníma pozitívne a v prospech toho, čo potrebuje územie.

4.1.2. ONLINE zasadnutia Rady ZMOS

Prvé online rokovanie členov Rady ZMOS, ktoré zvolal a viedol nový predseda ZMOS Jozef Božik, sa uskutočnilo 29.5.2023. Témou bolo poskytnutie aktuálnych informácií z [pracovného stretnutia zástupcov ZMOS s premiérom SR Ľudovítom Ódorom](#), ktoré sa uskutočnilo v piatok 26. mája 2023.

Stretnutia za ZMOS sa zúčastnili Jozef Božik, predseda ZMOS (primátor mesta Partizánske), Branislav Tréger, predseda ZMOS (primátor mesta Liptovský Hrádok), Radomír Brtáň, podpredseda ZMOS (starosta obce Košeca), Martin Chren, podpredseda Komory miest (starosta mestskej časti Bratislava-Ružinov). Na online zasadnutí rada ZMOS prerokovala požiadavku ZMOS na financie pre samosprávu z kompenzačnej schémy vo výške 54 mil. Eur v čo najskoršom termíne, odpustenia pandemických pôžičiek a pre tých, ktorí o pôžičku nepožiadali, aby dostali rovnakú čiastku vo forme dotácie, kompenzáciu centrálnych zdrojov tepla, vyvolania pracovného stretnutia s ministerstvom zdravotníctva týkajúceho „Optimalizácie siete nemocníc“, bezpečnostnú situáciu v mestách a obciach - miestne občianske poriadkové služby, mechanicko - biologická úprava odpadu, riešenie problematiky dopravných podnikov v Bratislave, v Košiciach, v Žiline a v Prešove a reforma verejnej správy. Zúčastnení členovia Rady ZMOS zobrali na vedomie závery z rokovania s predsedom vlády SR, požiadali o vyvolanie stretnutia s Ministerstvom životného prostredia SR k zonácii národných parkov, zorganizovanie tlačovej besedy k téme bezpečnostnej situácie miest a obcí a riešeniu problematiky neverejných poskytovateľov sociálnych služieb.

Predseda Združenia miest a obcí Slovenska Jozef Božik zvolal a viedol druhé online rokovanie Rady ZMOS, ktoré sa uskutočnilo 14. júna 2023 za účasti viac ako 100 účastníkov.

Hostom Rady ZMOS bol Peter Balík, minister investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.. Minister Peter Balík tiež informoval, že každý druhý týždeň budú s ostatnými ministrami priamo na Úrade vlády komunikovať o stave čerpania eurofondov zo starého programového obdobia 2014-2020. MIRRI zanalyzovali aktuálny stav a momentálne sa nachádzajú na úrovni čerpania 10,2 miliardy eur z celkových 14,5 miliardy eur. Z týchto zvyšných financií budú čerpať na kompenzáciu energetickej krízy (zvýšené ceny plynu), ďalej na flexibility, ktoré sa týkajú utečeneckej krízy, ktorá je spojená s vojnou, budú sa kompenzovať výdavky v regiónoch.

Peter Balík prisľúbil, že pomôže mestám a obciam posunúť projekty, ktoré sú nejakým spôsobom spomalené alebo zablokované. Na MIRRI dohliadajú aj na „problémové“ programy ako sú Kvalita životného prostredia alebo OP Integrovaná infraštruktúra. Pri oboch OP je stále zásadná suma nevyčerpaná. Nevyčerpaná suma z eurofondov sa tiež týka MV SR a prioritnej osi, ktorá je spojená s témou eurofondov na MRK. Minister informoval, že na MIRRI už k týmto OP prijali určité opatrenia, ktorú budú prezentovať na ÚV SR. Ďalšiu tému, ktorú minister spomenul, je nové programové obdobie 2021- 2027. Na MIRRI pracujú, aby vyhlásili nové výzvy v OP Slovensko. S Programom Slovensko je spätá špeciálna alokácia pre regióny v celkovej výške 2 miliardy eur z celkového balíka 12,6 miliardy eur na nové programové obdobie, o ktorých budú rozhodovať mestá a obce cez nový systém integrovaných územných stratégií. Rokovania Rady ZMOS sa zúčastnila aj štátna tajomníčka MIRRI

SR Barbora Lukáčová. Štátna tajomníčka požiadala mestá a obce, aby si posilnili kapacity, aby dokázali dofinancovať a realizovať všetky svoje záväzky, lebo sú to naše spoločné záväzky do konca roka 2023. V ďalšej časti rokovania Rady ZMOS predseda ZMOS Jozef Božik informoval o výsledku stretnutia s premiérom Ľudovítom Ódorom. Jozef Božik ďalej informoval o plánovanom rokovaní ZMOS s politickými stranami na 26.6.2023. Členov Rady ZMOS, že Kancelária ZMOS požiadala o stretnutie s ministrom vnútra SR k téme bezpečnosti a s ministrom životného prostredia SR k téme mechanicko biologickú úpravy odpadu. Uviedol tiež, že sa zvýši počet sekcií ZMOS, na septembrovom sneme je na programe meniť stanovy.

Radomír Brtáň, 1. podpredseda ZMOS a starosta obce Košeca informoval členov Rady ZMOS, že sa 12. júna 2023 zúčastní na rokovaní s RÚZ k téme regulácie marže pre maloobchodníkov v súvislosti s predajom tovaru, najmä potravín. Návrhy prešli už prvým čítaním, že sa má zaviesť regulácia týchto marží maloobchodníkov. Môže to spôsobiť opak, čiže tie akciové tovary nakupujú ľudia, čo majú nižšie príjmy v domácnosti sa stanú drahšími a lacnejšími sa stanú prémiové značky (zvýši sa miera inflácie). Od RÚZ išla výzva pani prezidentke, že v prípade ak prejde tento zákon, nech ho nepodpíše z dôvodu veľkého zásahu do trhových mechanizmov. Jozef Božik v závere informoval, že sa pripravilo memorandum s SK8, ktoré sa podpíše 16. júna 2023 v Nitre.

Predseda Združenia miest a obcí Slovenska Jozef Božik zvolal a viedol tretie online zasadnutie Rady ZMOS, ktoré sa uskutočnilo v utorok 4. júla 2023.

Predseda ZMOS v úvode informoval o ostatnom rokovaní s predsedom vlády SR Ľudovítom Ódorom a ministrom financií SR Michalom Horváthom, o ktorom sme aktuálne písali. Informoval o pripravovanej tlačovej besede s predsedom Združenia samosprávnych krajov Slovenska (Združenie SK8) Jozefom Viskupičom. Taktiež členov Rady ZMOS informoval o rokovaní, ktoré ZMOS absolvoval s predstaviteľmi deviatich politických strán. V ďalšej časti rokovania odborný expert Kancelárie ZMOS Ladislav Adamovič informoval o výnose dane z príjmov fyzických osôb na rok 2023 a o predikcii na rok 2024. Výnos za júl 2023 dosiahol 243 208 000 eur, čo je zhruba o necelých 6 miliónov menej ako bolo v roku 2022. Mária Chorváthová, odborná expertka Kancelárie ZMOS, poskytla informáciu o výsledku z druhého zasadnutia Komisie pri MV pre Program Slovensko 2021-2027 pre cieľ 4 politiky súdržnosti EÚ. Na tomto stretnutí sa schvaľovalo 7 zámerov národných projektov a vyhodnocovali sa pripomienky, ktoré v predchádzajúcom období jednotlivé organizácie mohli zasielať. Všetkých 7 zámerov bolo monitorovacím výborom následne schválených. Podpredsedníčka ZMOS a predsedníčka Komory obcí Božena Kováčová uviedla viaceré aktuálne informácie zo sociálnej oblasti: od septembra 2023 budú obce a mestá podpisovať s úradmi práce nové zmluvy, zatiaľ minimálne na polroka. Od 1. júla 2023 sa navyšujú finančné prostriedky na stupne odkázanosti klientov v zariadeniach sociálnych služieb

minimálne o 7% na rok 2023 (770 eur) a tak isto aj na rok 2024. Pri denných stacionároch bude finančný príspevok 513 eur mesačne a pri útulkoch a nocľahárňach bude finančný príspevok 350 eur. Uviedla, že sa pripravuje výzva na rómske hliadky iba na obce, ktoré sú v Atlase rómskych komunít. Na online rokovaní odznela aj informácia o zverejnenej výzve z Plánu obnovy a odolnosti SR na Centrú zdieľaných služieb. V tejto súvislosti ZMOS osloví rezort vnútra so žiadosťou o stretnutie a vykonzultovanie si nedostatkov vo výzve na Centrú zdieľaných služieb. Počas rokovania vzišla aj požiadavka na pomoc mestám a obciam, ktoré síce nemali v školských zariadeniach umiestnených Ukrajincov, ale do pomoci sa zapojili iným spôsobom. Na margo požiadavky z rokovania bude ZMOS zozbierať údaje o tom, ako sú na tom finančne mestá a obce.

Štvrté Online rokovanie Rady ZMOS sa uskutočnilo 13. júla 2023 k prerokovaniu stanoviska združenia k zrušeniu spoločného rokovania predsedu vlády SR zo zástupcami územnej samosprávy zo strany predsedu vlády SR, ktoré sa malo uskutočniť na Úrade vlády SR. Cieľom spoločného stretnutia malo byť naplnenie požiadavky územných partnerov na kompenzáciu zvýšených cien energií v samospráve za strany predsedu vlády SR. ZMOS a SK8 sa v rámci legitimity obrátia na pani prezidentku SR. Predseda ZMOS Jozef Božik zvolal štvrté online zasadnutie Rady ZMOS s cieľom prediskutovania a zaujatia stanoviska ZMOS k zrušeniu spoločného rokovania predsedu vlády SR zo zástupcami územnej samosprávy zo strany predsedu vlády SR. **Plánované stretnutie zo strany predsedu vlády SR Ľudovíta Ódora, ktoré sa malo uskutočniť 13. júla 2023 o 9:00 hod. na Úrade vlády SR bolo zrušené deň pred jeho konaním o 16:44 hod.** Témou rokovania malo byť pokračovanie rokovaní v naplnení požiadavky samospráv na samospráv na kompenzáciám zvýšených cien energií v sume 108 mil. eur. Záverom z online rokovania Rady ZMOS vyplynulo stanovisko, že ZMOS spolu so združením Samosprávne kraje Slovenska (SK8) budú trvať na svojej požiadavke kompenzácie zvýšených cien energií prostredníctvom otvorenia novely zákona o štátnom rozpočte na rok 2023 v skrátanom legislatívnom konaní a s touto požiadavkou sa obrátia priamo na pani prezidentku v pondelok 17. júla 2023 o 11:00 hod. prostredníctvom tlačového brífingu za účasti predsedu ZMOS Jozefa Božika a predsedu SK8 Jozefa Viskupiča. Podľa vedenia ZMOS, samosprávy žiadajú len to, čo im vláda SR sľúbila, čo sa týka kompenzácií a dané financie, ktoré by mali samosprávy dostať sa už nachádzajú v štátnom rozpočte. V zmysle záverov z online rokovania Rady ZMOS boli predsedovia regionálnych združení miest a obcí (62) vyzvaní, aby poslali do svojho regiónu informáciu, že takéto rozhodnutia a konania zo strany vlády vo vzťahu k samosprávam považuje ZMOS za neštandardné a nekorektné. ZMOS a SK8 majú záujem ďalej rokovať a bojovať za kompenzácie pre samosprávy. ZMOS v nadväznosti zrušenie rokovania predstaviteľov samospráv s premiérom vlády SR a prijatého stanoviska na tomto online zasadnutí Rady

ZMOS zvolalo tlačový brífing v priestoroch Kancelárie ZMOS na Bezručovej 9 za účasti predsedu ZMOS Jozefa Božika a podpredsedu Komory miest Martina Chrena.

Piate online rokovanie Rady ZMOS, ktoré sa uskutočnilo 20.7.2023 sa venovalo aktuálnej téme finančných kompenzácií pre samosprávu.

Po rokovaní Rady ZMOS, ktorá má 133 členov, starostov a primátorov, reprezentujúcich 2645 obcí, miest a mestských častí Bratislavy a Košíc, Rada ZMOS konštatovala, že ZMOS privítal rozhodnutie predsedu vlády SR vrátiť sa k rokovaciemu stolu a ďalej korektne rokovať o vyplatení zvyšku čiastočných finančných kompenzácií pre mestá, obce a samosprávne kraje vo výške 108 miliónov eur, ktoré sú riadne schválené v platnom štátnom rozpočte. Zároveň predseda ZMOS vyjadril poďakovanie všetkým poslancom a poslankyniam Národnej rady Slovenskej republiky, ktorí 21.7.2023 na mimoriadnej schôdzi podpora deklaratívne uznesenie NR SR, čím prispejú k tomu, aby slovenské samosprávy opäť raz nedoplácali na rozhodnutia, za ktoré nenesú žiadnu zodpovednosť. Zdôraznil veľmi zlú finančnú situáciu slovenských samospráv, ktorým rozhodnutia z centrálnej úrovne vytvorili aj podľa nezávislých prepočtov deficity vo výške takmer 1,5 miliardy eur za štyri roky. Akútny stav si vyžaduje riešenia v súčasnosti. V záujme predchádzaniu takýchto situácií

Šieste rokovanie rady ZMOS sa uskutočnilo 22. augusta 2023. Rada ZMOS vyslovila súhlas s ponukou vyplatenia kompenzácií z dôvodu vysokých cien energií. Súbežne s tým bude žiadať o odpustenie tzv. covidových pôžičiek a riešenia problémov samospráv na individuálnej báze.

Kompenzačná schéma je vo výške 54 miliónov eur, v prípade pôžičiek ide o sumu 152 miliónov eur. Jozef Božik pripomenul, že so splácaním úverov mali samosprávy začať v januári budúceho roka. Týmto rozhodnutím sa mestám, obciam a samosprávnym krajom čiastočne uvoľnia ruky v tom, aby si vedeli lepšie a kvalifikovanejšie pripraviť rozpočty na rok 2024 a roky 2025 a 2026. ZMOS prijalo ponuku, v rámci ktorej sa bude Ministerstvo financií SR akcentovať na individuálne prípady, pričom tieto sa budú posudzovať prísne adresne. „Je to do istej miery víťazstvo toho, že je to viac ako nula. ZMOS si to v plnej miere uvedomuje, preto aj tie aktivity, ktoré sme realizovali so združením SK8, považujeme za veľmi dôležité. Vnímame aj to, že premiér Ľudovít Ódor mal záujem pomôcť a táto ponuka je istotne lepšia ako nič,“ skonštatoval šéf ZMOS. Samosprávy by podľa neho boli veľmi rady, keby mali peniaze na účtoch už v septembri. Jozef Božik zopakoval, že ZMOS, ako i Združenie samosprávnych krajov SK8 plánuje vyvolať rokovanie s premiérom na témy prípravy budúročného rozpočtu, ktorý bude podľa neho ešte ťažší. Pri východiskách rozpočtu chcú rovnako zdefinovať, koľko peňazí pôjde aj z dane z príjmu právnických osôb. Vláda minulý týždeň oznámila, že neposkytne samosprávam kompenzácie vysokých cien energií vo výške 108 miliónov eur, o ktoré pôvodne samosprávy žiadali.

Ponúkla im možnosti v podobe kompenzácií, odpustenia covidových pôžičiek, prípadne riešenia problémov obcí a miest na individuálnej báze.

Nosnou témou siedmeho rokovania Rady ZMOS zo dňa 5. septembra 2023 boli súčasné a budúce eurofondy. Za účasti štátnej tajomníčky MIRRI SR Barbory Lukáčovej približne stovka členov Rady ZMOS prediskutovala aktuálny stav projektov miest a obcí v IROP-e a MAS, kam smerovala aj väčšina otázok z miest a obcí.

Príprava prezenčnej Rady ZMOS, ktorej zasadnutia sa uskutočnili 12. septembra 2023 na Štrbskom Plese a príprava 35. mimoriadneho snemu ZMOS boli ďalšími témami rokovania Rady ZMOS. Štátna tajomníčka počas svojho vstupu informovala o situácii ohľadne vývoja súčasného programového obdobia a o vývoji nového programového obdobia. Podľa slov podpredsedníčky, v IROP-e sa očakáva s najväčšou pravdepodobnosťou načerpanie vyššieho objemu zdrojov oproti alokácii, ktorú IROP spravuje vo vzťahu k fondom. Čo znamená pre samosprávy, že zdrojovosť sa bude prefinancovávať zo štátneho rozpočtu. Ďalej sa štátna tajomníčka venovala novému programovému obdobiu a uviedla, že niektoré stratégie a zároveň ich zásobníky sú tak ďaleko, že pre nich budú vyhlasovať konsolidované výzvy. Ďalšia snaha MIRRI smeruje na ministerstvá, ktoré spravujú zdroje dopytovým spôsobom a majú za to, že sa týkajú kompetencií samosprávy a mali by byť priamo riadené z územia. V prvom rade budú otvorené diskusie s ministerstvom životného prostredia v časti opatrení, ktoré sa týkajú klímy a v časti opatrení, ktoré sa týkajú odpadov. Nasledovať bude komunikácia s rezortom dopravy a sociálnych vecí, aby zdroje z malých dopytoviek v objeme alokácie smerovali do územia, keďže ide rovnaké opatrenia ako opatrenia pre integrované regionálne eurofondy. V ďalšom bode predseda ZMOS Jozef Božik informoval o podpisoch memoránd s politickými stranami. Memoranda sa budú podpisovať tento a budúci týždeň v kancelárii ZMOS alebo v centrále politickej strany, v poradí, v ako boli pozývané sa rokovanie. V poslednom bode sa členovia rady venovali príprave prezenčnej Rady ZMOS (12.9.2023) a mimoriadneho snemu (20.9.2023), o ktorých informovala poverená ústredná riaditeľka kancelárie Zuzana Špačková a informácii o spôsobe energetických kompenzácií pre samosprávy. Ministerstvo financií SR pripravuje v súčasnosti metodický materiál, ktorý budú mať samosprávy predložený na pripomienkovanie. Témou diskusie členov rady bol aj zákon o krajinnom plánovaní, ktorý sa v súčasnosti nachádza v medzirezortnom pripomienkovom konaní a zonácii parkov, ku ktorej sa tento štvrtok uskutoční rozporové konanie za účasti ZMOS a zainteresovaných obcí.

V poradí ôsme online zasadnutie Rady ZMOS, ktoré sa uskutočnilo 3. októbra 2023 sa venovalo aktuálnej problematike mechanicko-biologickej úprave odpadu, eurofondom a problematike sociálnych vecí.

Členovia Rady ZMOS privítali aj predsedu Správy štátnych hmotných rezerv k predstaveniu novému informačnému systému pre orgány krízového riadenia. Predseda ZMOS Jozef Božik, otvoril ôsme online zasadnutie Rady ZMOS, na ktorom privítal všetkých 90 zúčastnených a zároveň aj host'a Jána Rudolfa, predsedu Správy štátnych hmotných rezerv, ktorý predstavil členom rady informačný systém pre všetky orgány krízového riadenia na Slovensku, to znamená pre všetky ministerstvá, okresné úrady, obce a mestá, prostredníctvom ktorého bude v budúcnosti úrad komunikovať so štatutármi. Prostredníctvom tohto informačného systému si obce môžu požiadať v prípade krízovej situácie o položky zo štátnych hmotných rezerv. Nový informačný systém má tzv. mapový portál, kde sú zozbierané údaje aj 14 rokov dozadu a v danom regióne si je možné pozrieť, aká krízová situácia hrozí. Tieto údaje sú čerpané zo Slovenského hydrometeorologického ústavu ale aj z Ústavu Dionýza Štúra a z ďalších ústavov, ktoré sa zaoberajú geológiou a všetkými krízovými situáciami. Správa štátnych hmotných rezerv realizovala dve školenia pre starostov a primátorov, prvé bolo v Galante a druhé bolo a v Čadci. Ján Rudolf dodal, že chcú aj naďalej pokračovať v školeniach pre starostov a primátorov. V ďalšom bode primátor Vrútok a člen ZMOS v Monitorovacom výbore Programu Slovensko Branislav Zacharides informoval členov rady o poslednom zasadnutí monitorovacieho výboru Programu Slovensko, ktoré sa uskutočnilo 29.9.2023. V rámci tohto bodu vzišlo odporúčanie pre uznesenie vo vzťahu k ďalším rokovaniam aj na pôde monitorovacieho výboru, prípadne na rokovaníach ZMOS s jednotlivými riadiacimi orgánmi.

Dôležité informácie z posledného rokovania monitorovacieho výboru sú tri. Prvá dôležitá informácia je, že dochádza k ďalšej aktualizácii harmonogramu plánovaných výziev v zmysle toho, že sa znižuje počet výziev, ktoré má ambíciu SR vyhlásiť tento rok, a tým pádom sa znižuje aj objem financií, o ktoré môžeme žiadať.

Druhá dôležitá informácia je, že MIRRI SR sa vzdalo všetkých alokácií, ktoré malo na dopytovo orientované výzvy. Celkovo sa vzdáva MIRRI SR objemu financií vo výške cca 213 miliónov eur a alokácia pre integrovaný prístup sa navyšuje, dostávame na cca 2,34 miliardy eur, ktoré majú byť riešené cez integrovaný územný prístup. Tretia dôležitá informácia odznela k vyhlásenej výzvy na základné školy. V hodnotiacich výberových kritériách sa dajú získať špeciálne dva body v takom prípade u tej konkrétnej žiadosti, ktorá dostanete odporúčanie buď Kooperačnej rady alebo Rady partnerstva. Vzišiel z toho problém, ako tie dva body určiť, komu ich dať a komu nie. Členovia Rady ZMOS sa venovali aj aktuálnej téme, ktorá sa v súčasnosti rieši na úrovni ministra MŽP SR, a to mechanicko-biologická úprava odpadu pred skládkovaním. Starosta obce Dolný Bar a predseda Sekcie

životného prostredia Oskar Bereczk informoval, že minulý týždeň absolvovali stretnutie na MŽP, a ministerstvo prišlo s návrhmi, ktoré sa týkajú zavedenia určitého poplatku na úkor obcí už od 1. januára 2024. ZMOS sa bude držať svojej priority, odklad do roku 2027, a ďalej aby navýšenie poplatkov ministerstvo financovalo z envirofondeu a z vlastných prostriedkov. V deň online rokovania Rady ZMOS sa uskutočnilo stretnutie na MŽP s pánom ministrom, na ktorom ZMOS predstaví návrhy, ktoré vzišli z online rokovania rady ZMOS. V závere rokovania Rady ZMOS odznela informácia z pracovnej skupiny pre prípravu reformy financovania sociálnych služieb a informácia k reforme posudkovej činnosti. V priebehu mesiaca október budú prebiehať pracovné stretnutia, kde sa bude kreovať legislatívna časť a kde by malo padnúť rozhodnutie, že či posudková činnosť prejde pod úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, alebo prejde len lekárska posudková činnosť a sociálna posudková činnosť zostane na obciach.

Aktuálnej a akútnej téme venovalo deviate online zasadnutie Rady ZMOS, ktoré sa uskutočnilo 17. 10. 2023. Členovia Rady ZMOS za účasti generálneho riaditeľa Sekcie rozpočtovej politiky Ministerstva financií Alexandra Ciráka prediskutovali návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2024-2026, ktorý schválila vláda SR a bol predložený do NR SR.

Témami zasadnutia online Rady ZMOS boli aj výstupy z posledného rokovania s ministrom životného prostredia k mechanicko-biologickej úprave odpadu. Rada ZMOS pod vedením predsedu ZMOS Jozefa Božika sa venovala akútnym témam, ktoré v súčasnosti trápia samosprávu, a to príprava rozpočtov obcí na nasledujúci rok a mechanicko-biologická úprava (MBÚ) triedeného odpadu, ktorá v pôvodnom návrhu má byť účinná pre obce od začiatku budúceho roka. Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2024-2026 bol prerokovaný na zasadnutí Hospodárskej a sociálnej rade SR minulý týždeň. Následne 11.10.2023 tento návrh rozpočtu schválila vláda SR a bol predložený do NR SR 13.10.2023. Je to dokument, ktorý vznikol na základe uprednostnenia pravidiel, procesov a ústavného zákona pred samotným obsahom, čo bolo deklarované či už zo strany ministra financií alebo predsedu vlády, informoval generálny riaditeľ Sekcie rozpočtovej politiky Ministerstva financií Alexandra Ciráka na zasadnutí Rady ZMOS. Ministerstvo financií SR (MF SR) nepredpokladá, že daným rozpočtom sa bude riadiť SR od januára 2024. MF SR na stretnutiach so zástupcami územnej samosprávy odporúčalo, aby sa samosprávy vrátili späť k júnovej prognóze a nebrali do úvahy jesennú prognózu, ktorá bola len na účely zostavenia vyrovnaného rozpočtu. K problematike MBÚ odznela informácia z posledného rokovania územných partnerov s ministrom životného prostredia k aktuálnej legislatíve, ktorá predstavuje nové povinnosti a náklady pre miestnu samosprávu v oblasti odpadov, konkrétne MBÚ, s ktorou ZMOS zásadne nesúhlasí a navrhuje posun účinnosti MBÚ na rok 2027. Rezort životného prostredia predložil na poslednom rokovaní tretí variant riešenia MBÚ, v ktorom navrhol posun termínu povinnosti úpravy odpadov pred skládkovaním a navýšenie poplatkov. Z posledného rokovania s

rezortom životného prostredia vzišlo, že v súčasnosti rokovania skončili v štádiu nezpracovania požiadaviek ZMOS, pretože končí mandát úradníckej vlády a rokovania budú pokračovať ďalej v pracovnej skupine, ktorá bola vytvorená minulý rok. Predseda ZMOS Jozef Božik informoval členov Rady o záveroch z rokovania online Predsedníctva ZMOS, ktoré sa uskutočnilo 13. októbra 2023. Informoval o zriadení transparentného účtu ZMOS pre obce postihnuté zemetrasením a požiadal o finančnú pomoc aj členov rady a členské obce.

Rada ZMOS na svojom desiatom online rokovaní 14. novembra 2023 skonštatovala, že vláda SR má záujem komunikovať a komunikuje so združením na efektívnej úrovni.

Na online rokovaní Rady ZMOS za účasti približne stovky zástupcov zo 62 regionálnych združení. Rada ZMOS prediskutovala informácie z doterajších rokovaní zástupcov ZMOS s vedením jednotlivých rezortov a s predsedom NRSR, ktoré vzišli z podnetu ZMOS ihneď po formovaní novej vlády k podpísaným memorandám s politickými stranami pred parlamentnými voľbami. ZMOS doposiaľ absolvovalo stretnutia s predsedom NR SR Petrom Pellegrinim, ministrom pôdohospodárstva Richardom Takáčom, ministrom školstva Tomášom Druckerom, ministrom životného prostredia Tomášom Tarabom, ministrom dopravy Jozefom Rážom a štátnym tajomníkom ministerstva financií Radovanom Majerským. Plánované sú rokovania s rezortom zdravotníctva a rezortom regionálneho rozvoja. Ďalšie rezorty veríme, že zareagujú pozitívne a stretneme sa k témam, ktoré nás budú spájať počas volebného obdobia. Rada ZMOS uvítala záujem členov vlády, aby naši odborníci zo sekcií boli prizvaných do pracovných tímov rezortov s ktorými sme rokovali a záujem o prepojenie vlády s odbornými sekciami združenia. Uvítala aj ústretovosť aj pri napĺňaní priorit združenia, pokiaľ ide o odloženie stavebného zákona, optimalizácie siete nemocníc, čo boli akútnymi požiadavkami v našich memorandách a boli akceptované. A zároveň zdvorilo požiadala členov vlády SR, aby tie prísluby, ktoré boli dané združeniu, najmä v nadväznosti na financovanie samospráv, boli naplnené, pretože mestá a obce majú v zmysle platnej legislatívy pripraviť vyrovnané rozpočty. Súčasťou dnešného online rokovania Rady ZMOS bol aj predseda Kompetenčného a certifikačného centra kybernetickej bezpečnosti Národného bezpečnostného úradu Ivan Makatúra, s ktorým už združenie absolvovalo rokovanie a spoločne pripravujú memorandum o spolupráci, ktorého cieľom bude pomáhať slovenským samosprávam pri dodržiavaní legislatívnych štandardov kybernetickej bezpečnosti vyplývajúce zo zákona o kybernetickej bezpečnosti a aj zákona o informačných technológiách vo verejnej správe. Rada ZMOS prerokovala aj prípravu prezenčného Predsedníctva ZMOS v Bratislave (28.11.2023) a Rady ZMOS vo Zvolene (5.-6.12.2023), na ktorej sa zúčastnia najvyšší predstavitelia Ministerstva životného prostredia SR, Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Rada ZMOS na svojom jednástom online zasadnutí 8. decembra 2023 opätovne žiadala vládu o dofinancovanie samospráv. Túto požiadavku Rady ZMOS opätovne zopakovali predstavitelia ZMOS a SK8 na spoločnej piatkovej tlačovej besede. O dofinancovaní by mali rokovať s ministerstvom financií.

V nadväznosti na vážnosť situácie ZMOS opäť akcentovalo a zdôraznilo jedno číslo, a to je 500 miliónov eur, ktoré sú mimoriadne dôležité na to, aby samosprávy mohli plniť svoje základné služby. Predseda ZMOS upriamil pozornosť na problémy so zostavovaním rozpočtov a ohrozenosť spolufinancovanie projektov samospráv z eurofondov.

Na dvanástom online rokovaní Rady ZMOS dňa 19.12.2023 rada prerokovala závery z komisií Programu Slovensko 2021-2027, z výjazdového rokovania vlády SR v Trenčíne, Hospodárskej a sociálnej rady a financovanie na úseku materských škôl v nadväznosti na reformné zámery Plánu obnovy a odolnosti SR.

Predseda ZMOS informoval o záveroch z výjazdového rokovania vlády SR v Trenčíne z 12. decembra 2023, na ktorom vláda SR schválila 60 miliónov eur pre samosprávu, ktorú budú rozdelené v tej istej solidárnej štruktúre, ako bolo počas leta rozdelených 54 miliónov eur. Vláda SR vypočula požiadavky územia a na základe predchádzajúcich rokovaní ZMOS s predstaviteľmi vlády SR sme dostali zdroje mimoriadne dôležité pre fungovanie samosprávy.

Predseda ZMOS Jozef Božik ocenil prístup premiéra vlády SR za korektný, aj za to, že mu záleží na samosprávach a chce im pomôcť. Z neformálnych rokovaní s vládou SR vzišlo, že ZMOS bude mať zastúpenie aj v pracovných skupinách rezortu zdravotníctva pre optimalizácie siete nemocníc a ambulantných pohotovostí a bude prizvané na pripomienkovanie rozhodnutia o sieti ambulancií rýchlej zdravotnej pohotovostí. Ako pozitívne vyhodnotil predseda ZMOS aj neformálne rozhovory s ministerkou hospodárstva a podpredsedom vlády SR pre Plán obnovy a odolnosti SR, kde sa pripravuje revízia plánu s možnosťou jeho pripomienkovania.

Rokovanie online Rady ZMOS sa venovalo aj záverom z rokovania Tripartity z 11. decembra 2023, na ktorej ZMOS podporil rozpočet verejnej správy na budúci rok s dodatkom, že žiadame dofinancovanie rozpočtov samospráv na budúci rok. Na rokovaníach s rezortom financií bola otvorená otázka zmeny využitia rezervného fondu samospráv na bežné výdavky. Ďalšími dôležitými témami, ktorým sa venovala Rada ZMOS bolo financovanie predprimárneho vzdelávania a pripravované zmeny v stavebnej legislatíve, o ktorých informoval podpredseda Komory miest a starosta Ružinova Martin Chren. Taktiež zástupcovia ZMOS v komisiách Programu Slovensko 2021-2027 informovali o záveroch z posledných zasadnutí komisií, konkrétne odzneli závery z Komisie pre politický cieľ 3 (doprava), ktorej

sa v zastúpení riadneho člena zúčastnil odborný expert pre legislatívu Kancelárie ZMOS Tomáš Tahotný a z komisie pre politický cieľ 4 (sociálne veci a školstvo), ktorej sa zúčastnila jeho členka, primátorka Svidníka Marcela Ivančová. Odborná expertka Kancelárie ZMOS pre životné prostredie Slávka Lenčేశová informovala členov rady o záveroch z rozporového konania s rezortom životného prostredia k mechanicko-biologickej úprave odpadu (MBÚ).

4.2. Informácia o činnosti Predsedníctva ZMOS

4.2.1. Prezenčné zasadnutia Predsedníctva ZMOS

Predseda ZMOS Jozef Božík zvolal prvé prezenčné zasadnutie Predsedníctva ZMOS na 28.11.2023 v Bratislave.

Predsedníctvo ZMOS sa venovalo financovaniu miestnych územných samospráv, stabilizácii legislatívneho procesu vo vzťahu k mestám a obciam a schváli rozdelenie finančných prostriedkov z Transparentného účtu ZMOS na pomoc po zemetrasení konkrétnym obciam na východnom Slovensku. Na programe rokovania predsedníctva bola téma financovania samospráv a zostavenie rozpočtov miest a obcí. V tejto súvislosti budú členom Predsedníctva ZMOS prezentované závery z dotazníkového prieskumu ZMOS k zmenám nastavenia sadzieb dane z nehnuteľnosti členských mestách a obciach v rokoch 2021 až 2023, ktorý združenie spustilo pred dvoma týždňami. Predsedníctvo ZMOS sa ďalej venovalo jedenástim prioritám ZMOS v nadväznosti na prijaté programové vyhlásenie vlády SR 2023-2027 a záverom z rokovaní zástupcov ZMOS s novými vedeniami rezortov a NRSR. Súčasťou programu rokovania bolo aj schválenie návrhu rozdelenia finančných prostriedkov z Transparentného účtu ZMOS pre obce postihnuté zemetrasením na východe Slovenska, ktorý ZMOS zriadil 13. októbra 2023. Príprava decembrovej Rady ZMOS a informácie z prvých zasadnutí odborných sekcií Rady ZMOS boli tiež predmetom rokovania Predsedníctva ZMOS.

Po rokovaní Predsedníctva ZMOS o 12:30 hod sa uskutočnil tlačový brífing predsedu ZMOS Jozefa Božíka a členov Predsedníctva ZMOS v priestoroch Kancelárie ZMOS v Bratislave (Bezručova 9).

4.2.2. ONLINE zasadnutia Predsedníctva ZMOS

Prvé online rokovanie Predsedníctva ZMOS, ktoré zvolal predseda ZMOS Jozef Božík, sa uskutočnilo 14. augusta 2023. Zúčastnilo sa ho takmer dvadsať členov, čo je nadpolovičná väčšina zo všetkých členov predsedníctva.

Rokovanie Predsedníctva ZMOS sa uskutočnilo k viacerým témam. Najvýznamnejšou témou bola kompenzácie cien energií pre samosprávy a blížiaci sa avizovaný termín predsedu vlády SR (15.8), kedy má byť zverejnený stav štátneho rozpočtu a následne rozhodnutie predsedu vlády SR

o kompenzovaní cien energií v samospráve. Predsedníctvo ZMOS prerokovalo možné alternatívy, ktoré môžu padnúť za strany premiéra SR a prijalo indikatívne stanovisko ZMOS k stretnutiu zástupcov samospráv s premiérom SR, ktoré sa uskutoční tento týždeň v piatok 18.8.2023. Predsedníctvo ZMOS prerokovalo aj stav podpisu memoránd medzi ZMOS a politickými stranami a prijalo indikatívne stanovisko ZMOS v prípade, ak nastala čiastočná alebo úplná zmena k prioritám ZMOS zo strany politického subjektu. Cieľom podpisu memoránd a politickými stranami na nadchádzajúce volebné obdobie je podpora dobrých vzťahov v prospech záujmom a potrebám miest a obcí. Predseda ZMOS dostal od členov predsedníctva aj indikatívny súhlas na budúce týždňové rokovanie Hospodárskej a sociálnej rady SR (21.8.2023), ktorá sa stretne k prerokovaniu a schváleniu mesačnej minimálnej mzdy na rok 2024. V závere rokovania sa členovia predsedníctva venovali problematike odídencov z Ukrajiny v mestách a obciach v nadväznosti na avizované ukončenie príspevku na ubytovanie k 12/2023 alebo 4/2023 z hľadiska ubytovania, sociálnej pomoci a povinnej školskej dochádzky pre deti z Ukrajiny. Témou zasadnutia Predsedníctva ZMOS bola aj nadchádzajúca online Rada ZMOS (22.8.2023), prezenčná Rada ZMOS a rokovanie komôr Rady ZMOS, ktoré sa stretnú 12.9.2023 na Štrbskom plese a príprava mimoriadneho snemu ZMOS, ktorý sa uskutoční 21. septembra 2023 v Žiline.

Predseda ZMOS Jozef Božik zvolal druhé online Predsedníctvo ZMOS k prerokovaniu návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024-2026, k pripravovanej reforme posudkových činností a k situácii po zemetrasení v obciach na východnom Slovensku. Predsedníctvo ZMOS na svojom druhom online rokovaní 13. októbra 2023 prerokovalo niekoľko dôležitých tém.

Témou, ktorá rezonovala v prostredí samospráv a bola predmetom tohto týždňového pondelkového rokovania Hospodárskej a sociálnej Rady je návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2024-2026, ku ktorému **ZMOS predložil negatívne a odmietavé stanovisko.**

Predseda ZMOS Jozef Božik informoval členov Predsedníctva ZMOS, že najväčším problém je príprava rozpočtu pre budúci kalendárny rok. Ten rozpočet pre samosprávy, ktorý vytvorila dočasná vláda SR znamená pre samosprávy mínus 498 miliónov eur. Doplnil stanovisko, ktoré prezentoval na zasadnutí HSR: „Budeme žiadať novú vládu o stretnutie k návrhu verejnej rozpočtu správy na roky 2024-2026, ktorý bude reagovať na aktuálny vývoj a prognózy, na základe ktorých samosprávy hospodárili doposiaľ. V súčasnom návrhu rozpočtu verejnej správy bude výkon samosprávnych pôsobností striktno obmedzený.“ Ďalšou témou rokovania Predsedníctva ZMOS bola situácia po zemetrasení v Prešovskom kraji, v obciach, ktoré postihlo pondelkové zemetrasenie vo večerných hodinách. O aktuálnom stave v postihnutom území predseda Združenia miest a obcí Vranovského regiónu, starosta obce Nižný Hrušov a podpredseda Komory obcí Rady ZMOS Ján Fenčák. „V

Ďapalovciach sú iba dva domy bez poškodenia. Inak všetky stavby majú popraskané obvodové múry. Okrem toho na ľudí v týchto dňoch dolieha psychická únava. V teréne sú už aj psychológovia. V Holčíkovciach je obmedzená prevádzka základnej školy, poškodených je 60% budovy. V pondelok sa deti vracajú do školy, vyučovanie bude v provizórnych priestoroch.“ Po skúsenostiach z predchádzajúcich dní a komunikácii so starostami s dotknutých obcí uviedol: „Zemetrasenie ukázalo nepripravenosť štátnej správy. Situácia v regióne zvládame vďaka dobrovoľným hasičom, štátnym hasičom, veľkej solidarite medzi ľuďmi a súdržnosti primátorov, primátoriek, starostiek a starostov,“ informoval Ján Fenčák.

4.3. Informácia o činnosti Komory miest ZMOS

Prvé zasadnutie komory miest sa uskutočnilo online dňa 12. júla 2023.

Zasadnutie viedol Jozef Božik, predseda ZMOS. Členovia komory miest sa zaoberali aktuálnymi informáciami týkajúcimi sa vyplatenia energetických kompenzácií. Na základe dotazníka ZMOS vytvoril databázu vedúcich odborných zamestnancov na úrovni samospráv, s ktorými nadviaže bližšiu spoluprácu. Členovia Komory miest boli oboznámení s témami: memorandá o spolupráci s politickými stranami, harmonogramom zasadnutí Rady ZMOS. Rokovanie bolo ukončené poskytnutím informácií o aktivitách k oddialeniu účinnosti zákona o mechanicko-biologickej úprave odpadu pred skládkovaním a k téme zonácie.

Druhé zasadnutie komory miest sa uskutočnilo prezenčne dňa 19. júna 2023 na Štrbskom Plese.

Členovia schválili Rokovací a Volebný poriadok Rady ZMOS s uplatnením úpravy, ktorá sa týkala termínu zaslania elektronickej pozvánky na 14 dní vopred a zapracovaním ustanovenia do Stanov ZMOS ohľadom automatického delegovania člena Komory miest za delegáta Snemu ako i automatického členstva čestného predsedu do Predsedníctva i Rady ZMOS. Po vyhodnotení plnenia uznesení bol prerokovaný návrh na zloženie odborných sekcií Rady ZMOS a návrh Rokovacieho poriadku sekcií. Ďalším bodom bola voľba predsedu a podpredsedov Komory miest. Predsedom bol zvolený Branislav Tréger, podpredsedami Vladimír Maňka a Martin Chren. Na záver boli členovia komory informovaní o priebehu a termínoch online stretnutí, centrách zdieľaných služieb, analýze k reforme verejnej správy a tiež vyzvaní na nominovanie do sekcií Rady ZMOS podľa priorít členov komory.

Tretie zasadnutie komory miest sa uskutočnilo prezenčne dňa 12. septembra 2023 na Štrbskom plese pod vedením predsedu komory Branislava Trégera.

Komora prerokovala prípravu a organizačné zabezpečenie 35. mimoriadneho snemu ZMOS, návrh na úpravu Stanov ZMOS a návrh na zloženie odborných sekcií Rady ZMOS. K úprave stanov vyjadrila súhlasné stanovisko, v troch bodoch navrhla zmeny, ktoré boli predložené na rokovanie Rady ZMOS. Predseda ZMOS Jozef Božík predniesol informácie o význame členstva v ZMOS a prítomných informoval o stave podpisov memoránd s politickými stranami. Predseda Komory miest Branislav Tréger, primátor Liptovského Hrádku, bol predkladateľom návrhu plánu práce Komory miest na druhý polrok 2023. Komora miest sa zoberala témami, ktoré rezonujú a sú pre činnosť samosprávy dôležitým predmetom komunálneho života a to: riešenie bezdomovectva, reforma posudkovej činnosti, ambulantné zdravotné služby a ich nedostatok v území, sociálne služby - reforma a financovanie, stavebná legislatíva - oddialenie platnosti zákona o výstavbe a zákona o územnom plánovaní, doprava, pozemkové úpravy, energetika, financie - monitoring konsolidácie verejných financií, životné prostredie - stratégia nakladania s komunálnym odpadom, zmena financovania materských škôl, kurikulárna reforma v školstve, novela zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, integrácia detí odídencom a zavedenie povinnej školskej dochádzky pre deti so statusom dočasného útočiska na Slovensku, legislatívna oblasť - centrá zdieľaných služieb a reforma územnej samosprávy.

Na návrh členov Komory miest boli doplnení nominanti do odborných sekcií Rady ZMOS, a to do sekcie Cestovného ruchu a kúpeľníctva, dopravy a výstavby, a životného prostredia.

4.4. Informácia o činnosti Komory obcí ZMOS

Prvé rokovanie Komory obcí ZMOS po 35. sneme ZMOS sa uskutočnilo 19. júna 2023 na Štrbskom plese.

Predseda ZMOS Jozef Božík vo svojom príhovore na úvod zasadnutia Komory obcí formuloval niekoľko dôležitých bodov týkajúcich sa vízie, ako by malo po novom fungovať vedenie ZMOS. Prítomných informoval o záveroch z rokovaní, na ktorých sa ako nový predseda zúčastnil. Predstavil nominácie na podpredsedov ZMOS, nominácie členov do jednotlivých odborných sekcií Rady ZMOS a nominácie na predsedov odborných sekcií Rady ZMOS. Navrhol taktiež v najbližšej zmene Stanov ZMOS vytvoriť funkciu „čestného predsedu ZMOS“, do ktorej navrhol pána Michal Sýkoru. Rokovanie Komory obcí ďalej pokračovalo prerokovaním návrhov na zmenu Rokovacieho a Volebného poriadku, vyhodnotením priebehu 34. Snemu ZMOS a voľbou nového predsedu Komory obcí, ktorou sa stala pani Božena Kováčová, súčasná starostka Jánovej Lehoty a doterajšia predsedníčka Sekcie sociálnych vecí a marginalizovaných komunit Rady ZMOS. Prvým podpredsedom Komory obcí na základe hlasovania stal Ján Fenčák starosta Nižného Hrušova a druhou podpredsedníčkou zastupujúcou obce do 500

obyvateľov bola zvolená Martina Kubišová, súčasný starostka obce Kynceľová. Rokovanie Komory obcí následne pokračovalo prerokovaním návrhu na zloženie odborných sekcií Rady ZMOS, pričom po novom by sa ich počet mal zvýšiť z 11 pôvodných na 20 novovytvorených so širším záberom na jednotlivé oblasti kompetencií samospráv. Komora obcí taktiež prerokovala Rokovací poriadok sekcií rady ZMOS a vzala všetky materiály na vedomie.

Druhé rokovanie Komory obcí ZMOS sa uskutočnilo dňa 2. augusta 2023 v Medzibrode.

Rokovanie Komory obcí (ďalej len KO) otvorila predsedníčka KO Božena Kováčová, všetkých prítomných privítala a konštatovala, že KO je uznášaniaschopná, keďže prítomných členov je 59 z celkového počtu 78 členov KO. Následne, ako novozvolená predsedníčka predstavila Jána Fenčáka ako prvého podpredsedu a Martinu Kubišovú ako podpredsedníčku KO za obce do 500 obyvateľov. Následne si členovia KO jednohlasne schválili program bez zmien. **Ak vláda nevyplatí 108 miliónov eur ako kompenzáciu vysokých cien energií, v septembri budú mať malé samosprávy existenčné problémy. Ich predstavitelia na to poukázali na zasadnutí Komory obcí Rady ZMOS, ktoré sa uskutočnilo v obci Medzibrod.** „Vyjasnili sme si, čo všetko urobili prijaté zákony v parlamente a rozhodnutia vlády na rozpočty nielen malých obcí. Ak nám vláda neumožní požadovaných 108 miliónov eur ako kompenzáciu vysokých cien energií, v septembri budú mať malé samosprávy existenčné problémy. Týka sa to prevádzky materských škôl i ostatných originálnych kompetencií, ktoré obce majú, je ich viac ako 3500. Komora obcí zastupuje 2746 obcí v rámci Slovenska. Tak, ako žijú obyvatelia dôstojne v mestách, tak isto žiadame, aby dôstojne žili v každej jednej malej obci, lebo si to zaslúžia,“ zdôraznila na tlačovej besede, po zasadnutí Komory obcí Rady ZMOS v stredu 2. augusta 2023 Božena Kováčová, predsedníčka Komory obcí Rady ZMOS a starostka obce Janova Lehota, ktorá sa dotkla aj témy reformy verejnej správy. Prvý podpredseda ZMOS a starosta obce Ratkovce Martin Červenka pripomenul, že aj Najvyšší kontrolný úrad SR potvrdil, že štát koná protiústavne, keď dáva kompetencie, ale nedáva peniaze. „Na úseku školstva sa dostávame k témam, kde štát nariadil, aby sme zabezpečili materské školy pre všetky deti, aj keď to nedokážeme zabezpečiť a financie na to sme nedostali,“ uviedol. Gabriel Mihályi, predseda sekcie verejnej správy Rady ZMOS a starosta obce Jesenské sa na tlačovej besede venoval téme Centier zdieľaných služieb. „Je na čase, aby sme obnovili dôveru vo verejnej správe, pilotné projekty by mali byť prvým krokom. Vyzývame všetky partnerské inštitúcie, aby sme o aj o tejto výzve komunikovali. Nielen aby sme čítali manuály, ale hovorili o cieľoch, ktoré chceme dosiahnuť - čo sa očakáva a hlavne aby sme nezabudli na občanov, pre nich budú Centrá zdieľaných služieb budované,“ vyzval Gabriel Mihályi.

Tretie zasadnutie Komory obcí po 35. sneme 2023 sa uskutočnilo dňa 6. decembra 2023 vo Zvolene. Tretie zasadnutie Komory obcí sa konalo pred rokovaním Rady ZMOS začiatkom decembra vo Zvolene. V rámci rokovania sa členovia Komory obcí venovali viacerým dôležitým témam, medzi ktoré patrili napríklad informácie k aktuálnej situácii prerozdelenia nenávratného finančného príspevku cez projekt „Miestne občianske a preventívne služby“.

Predsedníčka sekcie pre marginalizované rómske komunity Zuzana Nebusová informovala členov Komory obcí o tom, že Úrad vlády SR ako sprostredkovateľský orgán pre Program Slovensko 2021 – 2027 v oblasti inklúzie marginalizovaných rómskych komunít rozhodol o poskytnutí nenávratného finančného príspevku na podporu Miestnych občianskych a preventívnych služieb (MOaPS) pre 252 miest a obcí, pričom mimo podpory ostáva 137 úspešných projektov miest a obcí. V nadväznosti na túto situáciu sa uskutočnilo online mimoriadne zasadnutie odbornej Sekcie pre marginalizované rómske komunity Rady ZMOS, ktorá sa podrobne touto situáciou zaoberala a následne sa predsedníčka sekcie sa osobne stretla so splnomocnencom vlády pre rómske komunity, kde tlmočila apel zo strany miest a obcí, ktorých projekty zostali nepodporené, aby urgentne riešil vzniknutú situáciu a hľadal možnosti dofinancovania MOaPS v tých samosprávach, ktoré ich urgentne potrebujú. Komora obcí sa tiež zaoberala problematikou týkajúcou sa zmeny výzvy „Centier zdieľaných služieb“ a oboznámila sa s výsledkami rokovania zástupcov ZMOS s predstaviteľmi MIRRI a rezortu vnútra. Tiež hovorili o zmenách, ktoré je potrebné odkomunikovať dotknutým rezortom pri zadávaní novej výzvy. Členovia Komory obcí sa zaoberali aj otázkami týkajúcimi sa zostavovania rozpočtov samospráv pre nasledujúce obdobie a otvorili aj problematiku použitia rezervného fondu v menších samosprávach. Predsedníčka Komory obcí Božena Kováčová a predseda ZMOS Jozef Božik následne všetkým podrobne informovali o výsledkoch rokovaní s novými predstaviteľmi jednotlivých rezortov, pričom sa dotkli napríklad problematiky odpadového hospodárstva a zavedenia mechanicko-biologickej úpravy odpadu pred skládkovaním, ktorá bola napríklad témou rokovaní na stretnutí s ministrom životného prostredia. Predsedníčka Komory obcí tiež členov informovala o podmienkach Národného projektu terénnej opatrovateľskej služby a tiež o stave pripravovanej reformy sociálnych služieb. V bode rôzne sa Komora obcí zaoberala aj potrebou zabezpečenia posúdenia súladu informačného systému DCOM s platnými právnymi predpismi nezávislou organizáciou a prijala tiež uznesenie, aby Rada ZMOS apelovala na príslušný rezort so žiadosťou o presun finančných prostriedkov z dopytovo orientovaných výziev do regiónov keďže, ako členovia konštatovali malé obce, ale celkovo väčšina obcí nemá šancu dostať sa k týmto prostriedkom, nakoľko ide o integrované projekty a väčšina obcí potrebuje riešiť aj projekty, ktoré sú pre nich nevyhnutné.

Spracoval: Ing. Ladislav Adamovič, ZMOS

REGION LIPTOV - oblastná organizácia cestovného ruchu

Názov spoločnosti:	REGION LIPTOV – oblastná organizácia cestovného ruchu
Sídlo:	Štúrova 1989/41, 031 42 Liptovský Mikuláš
Členské za rok 2023:	226 000 eur
Financované aktivity z ČP plán:	204 867 eur
Financované aktivity z dotácie:	67 783 eur

Oblastná organizácia cestovného ruchu REGION LIPTOV (OOCR RL) už dvanásť rok realizovala aktivity na zvýšenie atraktívnosti a konkurencieschopnosti regiónu, zlepšenie organizácie destinačného manažmentu a podporu predaja regiónu Liptov.

Štatistiky región Liptov:

Cestovný ruch na Liptove v minulom roku pokoril návštevnosť historického roka 2019. Za 12 mesiacov minulého roka navštívilo Liptov 776 104 návštevníkov (o 51 457 návštevníkov viac ako v roku 2019), čo predstavuje nárast o 7,1 % v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2019. Počet prenocovaní dosiahol 2 071 817 čo je o 68 870 prenocovaní viac ako za rovnaké obdobie roka 2019, čo predstavuje nárast počtu prenocovaní o 3,44 % v porovnaní s rokom 2019.

Z celkového počtu návštevníkov 63,8 % tvorili Slováci (461 159 osôb), 26,6% tvorili návštevníci z Poľska, Česka a Maďarska spolu (192 371 osôb). Zvyšných 9,6 % tvorili zahraniční návštevníci z ostatných krajín. Zahraničná klientela sa postupne vracia na Liptov. Percento zahraničných návštevníkov sa zvýšilo z 34,7% v roku 2019 na 36,2% v roku 2023

Štatistiky Liptovský Mikuláš:

Vybraná daň LM:	382 049 eur, + 98 535 eur, + 35 % (2023 vs 2022)
Návštevníci LM:	133 331, + 24 % (2023 vs 2019)
Prenocovania LM:	336 153, + 21 % (2023 vs 2019)

OOCR hospodárila s dotáciou z roka 2023 vo výške 1 026 602 eur na bežné a kapitálové výdavky. Nevyužitá dotácia vo výške 302,01 eur bola vrátená Ministerstvu dopravy a výstavby SR k 15.2.2024. Výnosy z podnikateľskej činnosti boli 10 891,93 eur (prevažne z predaja LRC). Príspevky KOOCR boli spolu 142 055 eur, KOOCR poskytla navyše na príspevok na mzdy, marketing a World Cup Jasná. Celkové výnosy predstavovali 2 304 332,64 eur.

Celkové náklady oblastnej organizácie REGION LIPTOV k 31.12.2023 predstavovali sumu 2 111 249,38 eur. OOCR REGION LIPTOV realizovala plánované aktivity v súlade s plánom aktivít a projektom na ktorý získala dotáciu. Aktivity z dotácie boli realizované vo výške 934 345,83 eur. Náklady na aktivity z vlastných zdrojov boli vo výške 1 100 961,71 eur o 139 534,88 eur nižšia,

z dôvodu že neboli realizované aktivity vo výške 234 916,55. Náklady na prevádzku boli vo výške 184 947 eur, o 5 952,50 eur vyššie v porovnaní s plánom.

Celkový hospodársky výsledok je zisk 193 083,26 eur. Zisk je spôsobený tým, že neboli zrealizované aktivity z vlastných zdrojov vo výške 234 916,55 eur.

OOCR REGION LIPTOV realizovala viaceré kampane na podporu príjazdového turizmu na tradičných trhoch, aby sme motivovali návštevníkov a obnovili výkony zariadení cestovného ruchu na predcovidovú úroveň. **Kampane výrazne prispeli k rastu počtu návštevníkov + 6,82% a prenocovaní + 3,51% (I – XI 2023 v porovnaní s rokom 2019). Zaznamenali sme aj rast zahraničnej klientely, za prvých 11 mesiacov bol nárast Poliakov o + 31%, Čechov o +11 %, Maďarov o + 53 %.**

Sociálne siete na cieľovú skupinu aktívnych ľudí, ktorí radi cestujú, športujú a relaxujú v horskom prostredí boli prioritou v online marketingu. Snažíme sa udržiavať tento trend, **celkový dosah na Facebooku bol 9,7 mil**, (o 6% viac v porovnaní s rokom 2022). **Na Instagrame sme získali dosah 4 milióny**, ročná návštevnosť Instagramu bola 22 tisíc. V roku 2023 sa navýšila naša fanúšikovská základňa na Instagrame o 1600 fanúšikov.

Pokračovali sme v **projekte Liptov Region Card (LRC)**. Zľavovú kartu LRC poskytujeme každému klientovi zdarma, ak jeho ubytovateľ odvedie daň za ubytovanie mestskému/obecnému úradu. V dôsledku lepšej prezentácie projektu v on-line prostredí sme dosiahli rast vystavených LRC kariet o 57,25 % a rast akceptácií karty. Podstránka projektu Liptov Region Card na visitliptov.sk patrí medzi najnavštevovanejšie podstránky, čo svedčí o obľube aj význame tohto projektu pre región.

Realizovali sme 6.ročník **festivalu Rozprávková krajina ZA 7 HORAMI**, ktorý sa minulý rok uskutočnil v štyroch lokalitách: Liptovský Ján, Liptovský Hrádok, Jasná, Hrabovská dolina. Festival sa teší veľkej obľube, zúčastnilo sa ho viac ako 17 000 návštevníkov. Festival sa stal motívom k návšteve regiónu, pomáha vyťažiť ubytovacie zariadenia na začiatku letnej sezóny. Prostredníctvom silného PR prezentuje región v celoslovenských televíziách a rádiách napríklad RTVS, TV JOJ, Rádio Slovensko, cez tlačové agentúry, printy a online.

Pokračovali sme v projekte **Nepoznaný Liptov**, prostredníctvom ktorého sme chceli upriamiť pozornosť na menej poznané krásy Liptova. Tento rok sme sa zamerali na horské chaty a útulne na hrebeni Nízkyh Tatier, ktoré sa nachádzajú na turistickej trase Cesta hrdinov SNP a poskytujú útočisko v náročných podmienkach, ktoré môžu nastať horách. V rámci projektu sme vytvorili samostatnú podstránku k téme, kde sú jednotlivé útulne na Liptove a tiež sme vytvorili jedno video a pripravili článok na web.

Pokračovali sme v projekte **Produkt Liptova** – značka regionálnych produktov. V spolupráci s MAS Dolný a Horný Liptov sme certifikovali ďalšie 4 skupiny výrobkov, ktoré môžu používať značku Produkt Liptova. Cieľom bolo zvýšenie povedomia značky **Produkt Liptova** a zatriktívnenie prezentácie jednotlivých výrobcov. Umiestnili sme ďalší regionálny pult Produkt Liptova do informačného centra v Liptovskom Jáne, nakoľko je Jánska dolina jednou z najnavštevovanejších dolín v regióne. Cieľom projektu je podpora lokálnych producentov, rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a šírenie dobrého mena regiónu aj prostredníctvom samotných produktov.

K spšteniu ponuky Liptova prispeli aj aktivity na oživenie a zatriktívnenie centra mesta Liptovský Mikuláš, **Mikulášske leto a Street Music Night**. V kúpeľnej obci Lúčky sme realizovali sériu podujatí **Lúčanské kúpeľné leto**, ktoré prispelo k rastu povedomia o kúpeľoch, budovaniu známosti značky a prispieva k spokojnosti klientov. Relax a zábava v kúpeľoch je dôležitou súčasťou kúpeľného programu a častokrát rozhodujúcim momentom pri výbere kúpeľného pobytu. Obľube sa dlhoročne teší letná víkendová prevádzka vláčika **Korýtko**, ktorý premával **na trati v Ružomberku v smere na Korytnicu**. Projekt sme realizovali v spolupráci s mestom Ružomberok a lokálnymi aktivistami. Vláčik za 20 dní prevádzky využilo takmer 4000 návštevníkov, ktorí sa prišli previesť vláčikom a zabaviť sa na sprievodných aktivitách vo výstupnej stanici Zápalkáreň.

Minulý rok sme venovali úsilie propagácii **Vlkolínca**, ktorý bol pred **30-timi rokmi zapísaný do zoznamu UNESCO**. Toto významné výročie sme si pripomenuli sériou podujatí. Prvé z nich bolo otvorenie letnej sezóny, keď sme Vlkolínec a Liptov prezentovali prostredníctvom ľudských zmyslov. História a pamiatky Vlkolínca sme prezentovali aj cez **interaktívneho sprievodcu Vlkolíncom**. Počas letných prázdnin sme realizovali aktivitu „**Remeslo má zlaté dno**“ vo **Vlkolínci**. Návštevníci mali možnosť spoznať staré, častokrát zabudnuté remeslá ako je tkanie, čipkovanie, drôtovanie, hrnčiarstvo a výrobu krojov, rezbárstvo. Ich umenie obdivovalo 5-6 tisíc návštevníkov. Vyvrcholením letných aktivít bolo podujatie „**Fujara znie Vlkolíncom**“. Takmer 120 účinkujúcich zo všetkých kútov Slovenska rozozvučalo svoje nástroje, ktorých jedinečný zvuk je tiež zapísaný na zoznam kultúrneho dedičstva. Podujatie sa zaujalo viaceré celoslovenské médiá.

V spolupráci s **TIC mesta Liptovský Mikuláš** sme na účel turistických prehliadok v letných mesiacoch sprístupnili v Liptovskom Mikuláši 4 sakrálne pamiatky (Kostol sv. Mikuláša, Synagóga, Evanjelický kostol – Tranovského ul., Kostol sv. Petra z Alkantary v Okoličnom). Sakrálne pamiatky navštívilo 12150 osôb. V obci Liptovský Ján sme pripravili prehliadkovú trasu **Potulky Jánskou dolinou**, ktorá prevedie návštevníka po 8 zastávkach a priblíži mu históriu a jedinečnosť lokality prostredníctvom audiosprievodcu v SK a EN jazyku. Aktivita bude uvedená do života počas letnej turistickej sezóny 2024.

S cieľom pritiahnúť na Liptov novú klientelu, aj ďalších cyklistov, sme pokračovali v **etablovaní produktu e-bikov na Liptove, pasportizácii cyklotrás a obnove cyklotrás**. Cyklisti sa mohli a môžu zapojiť do zlepšenia infraštruktúry nahlásením zničeného alebo chýbajúceho značenia elektronicky. Budovali sme **infraštruktúru pre cyklistov**, v regióne pribudli nové oddychové miesta pre cyklistov, spolu 56 prvkov infraštruktúry (prístrešky, stoly, lavičky, koše a stojany na bicykle) v 13 lokalitách. Doplnili sme outdoorové mapy a ďalšie nabíjacie konektory na dobíjanie e-bikov a zrealizovali údržbu nabíjacích staníc a dreveného cykломobiliáru. Počas letnej sezóny sme uviedli do života **tematickú cyklotrasu Po stopách zaplavených obcí Liptovskej Mary**. Pokračovali v Cyklovýzve na sociálnych sieťach, vďaka ktorej mohli účastníci získať cyklodresy s brandingom Liptov. V spolupráci so Žilinským samosprávnym krajom sa vypracoval projekt **Vážskej cyklomagistrály v úseku Turík – Bešeňová**. V zimnej sezóne 2022/2023 sme pokračovali v úspešnom projekte **SKI & AQUA BUS-u**, ktorý prepojil všetky najväčšie turistické centrá Liptova. Projekt zabezpečuje komfortnú dopravu klientov do lyžiarskych centier a eliminuje dopravné kolapsy v hlavnej sezóne v lyžiarskom stredisku Jasná a prispieva k zníženiu uhlíkovej stopy. Projekt prispieva tiež k lepšej obsadenosti ubytovacích zariadení v lokalitách vzdialenejších od lyžiarskych stredísk. Skibus premával **podľa nového grafikonu v 15 minútových taktoch** na linkách Tatralandia - Jasná, Liptovský Ján – Jasná, Lúčky – Jasná. **SKI & AQUA BUS previezol počas zimnej sezóny 190 800 lyžiarov, čo bolo o 63 % viac ak v predchádzajúcej zimnej sezóne.**

Aktivity realizované z BV členských príspevkov pre Liptovský Mikuláš:

Propagačné a prezentačné predmety	2 000 eur
LM program 2 - promo mesta a regiónu	7 675 eur
LM program 2 - promo mesta a regiónu+ DODATOK	1 000 eur
IC - informačný servis	23 380 eur
Propagačné a prezentačné materiály	2 000 eur
IC - marketing	12 200 eur
vrbica 100r. + aktivity MJK	8 440 eur
Adventné koncerty	1 500 eur
Adventné koncerty + DODATOK	3 000 eur
DK program (jarmok, stoličné dni, silvester)	22 000 eur
DK tribúny a ozvučenie	28 000 eur
Mikulášske leto	13 717 eur
Mosty Gesharim	8 500 eur
Október na Fest	12 000 eur

technické zabezpečenie podujatí VPS	8 000 eur
čistenie po podujatiach	13 000 eur
Švábkafest	2 000 eur
Informačné tabuľky na kultúrne pamiatky v meste LM	2 000 eur
PD premostenie do Ondrašovej – cyklochodník	11 000 eur
údržba miestnych komunikácií	13 000 eur
informačný systém pre motoristov	10 000 eur
nájomné urbár, projektová dokumentácia, poplatky a i.	35 eur
Spolu	204 867 eur

(nevyužitú finančnú prostriedky sa použijú v roku 2024 podľa potreby)

Aktivity z dotácie BV pre Liptovský Mikuláš:

Propagačné a prezentačné predmety	5 000 eur
Tlačený informačný servis	1 500 eur
Billboardové plochy citylighty	1 400 eur
Propagačné a prezentačné materiály	1 000 eur
Mikulášske leto	18 683 eur
Street music night	9 000 eur
Turistické prehliadky – sakrálne pamiatky	5 200 eur
Švábkafest	17 000 eur
Single trail Háj-Nicovô	3 000 eur
KV Infraštruktúra Háj- Nicovô (tabuľa, pád lietadla)	6 000 eur
Spolu:	67 783 eur

Spracovala : Ing. Darina Bartková, riaditeľka OOCR REGION LIPTOV

KLASTER LIPTOV

Názov spoločnosti:	Klaster LIPTOV – združenie cestovného ruchu
Sídlo:	Štúrova 1989/41, 031 42 Liptovský Mikuláš
Výkonný riaditeľ:	Ing. Darina Bartková
Členské za rok 2023:	2 000 eur

Klaster LIPTOV – združenie cestovného ruchu má za sebou pätnásť rokov úspešnej existencie. Organizácia sa spolupodieľa na organizácii destinačného manažmentu v regióne Liptov a úzko spolupracuje s Oblastnou organizáciou REGION LIPTOV. Klaster je servisnou organizáciou oblastnej

organizácie REGION LIPTOV, ktorá zabezpečuje administratívne, obchodné a marketingové služby na základe zmluvy. Klaster zabezpečoval nasledovné služby pre OOCR REGION LIPTOV :

1. Marketing

Správa stránky visitliptov.sk – Počas roka 2023 sme pravidelne zabezpečovali aktuálnosť a správnosť informácií na webstránke [visitliptov.sk](https://www.visitliptov.sk). Tvorili sme nové popisy, nahrávali fotografie a obrázky, vďaka ktorým sme skvalitňovali obsah vo všetkých jazykových mutáciách webu. Pred spustením kampaní sme vytvorili [špeciálne kampaňové landing pages](#), ktoré boli tvorené TOP atrakciami, ale tiež prírodnými krásami a videami, ktoré návštevníka lákali k návšteve regiónu. Vytvorili sme nové podstránky venujúce sa témam ako [30 rokov Vlkolínca v UNESCO, dovolenka so zvieratami, kempovanie, mestský turizmus v Ružomberku](#), možnosti [vyžitia v Demänovskej doline](#), [Cyklovýzva 2023](#). Venovali sme sa tiež grafickým vylepšeniam a uľahčili tak prácu s webom. Pre návštevníkov regiónu, ktorí obľubujú e-biky sme upravili filtráciu vyhľadávania [nabíjacích bodov](#) a požičovní. Nutnosťou webu bolo navýšenie kapacity serveru, ktorý už nepostačoval potrebám rozsiahleho webu, ale aj obľúbenému plánovaču dovolenky, ktorý je dôležitou súčasťou webstránky.

Vďaka pravidelnej aktualizácii informácií na visitliptov.sk, úpravám a vylepšeniam nám v roku 2023 dalo súhlas s treckovaním skoro 200 tisíc používateľov. Po zmene EU legislatívy je samozrejme počet používateľov stránky vyšší, ale ak nedali súhlas s cookies - treckovaním, tak nie sú evidovaní v google analytics. Väčšina návštevnosti bola dosiahnutá vďaka organickej/prirodzenej návštevnosti, čo je to najlepšie z pohľadu zdravého webu. Po domovskej stránke sa návštevníci zaujímali podstránky - aktuálne podujatia, [zľavy s Liptov Region Card](#), aktivity pre [rodiny s deťmi](#), plánovač dovolenky a trasy. Väčšina návštev bola cez smartfóny, boli to najmä Slovenky vo veku 33-44 rokov.

<https://www.visitliptov.sk/>

Termín realizácie: január - december 2023

Sociálne siete - atraktivita sociálnych sietí naprieč všetkými generáciami sa potvrdila aj v roku 2023. Strategicky sme plánovali komunikáciu na všetkých našich sociálnych sieťach: [Facebook VisitLiptov](#), [Facebook Cykloregion Liptov](#), [Instagram](#), [Tik-Tok](#) a [YouTube](#). Cieľom bol kvalitný a atraktívny obsah, ktorý reagoval na aktuálne dianie v regióne, novinky a možnosti trávenia dovolenky na Liptove. Na zefektívnenie komunikácie a aplikovanie najnovších trendov s tejto oblasti sme využili aj služby profesionálnej agentúry, ktorá nám poskytla pravidelné kvartálne reporty a odporúčania. Zaujímavé príspevky sme podporovali mini kampaňami, aby sa tieto príspevky zobrazovali väčšiemu počtu užívateľov. Celkový dosah - reach (príspevkov, stories, reklám spolu) na **Facebooku bol 9,7 milióna** (o 6% viac v porovnaní s rokom 2022). Výrazne sa však zvýšili interakcie a to až o 77% v porovnaní

s rokom 2022. To pripisujeme lepšiemu prispôsobeniu contentu, jeho atraktivite ako aj lepšej identifikácii cieľovej skupiny a jej požiadaviek kvartálnym reportom. Spolu sme v roku 2023 zdieľali 311 príspevkov a tisíce príbehov. Ročná návštevnosť FB page VisitLiptov dosiahla viac ako 70-tisíc návštev (o 170% viac v porovnaní s rokom 2022). **Na Instagrame sme získali dosah cez 4 milióny.** Ročná návštevnosť Instagramu bola 22 tisíc. V roku 2023 sa navýšila naša fanúšikovská základňa na Instagrame o 1600 fanúšikov.

Termín realizácie: január - december 2023

Mobilná aplikácia Liptov - Nízke Tatry – tento praktický online nástroj nájde návštevník aj na platforme iOS a tiež Android. Tak ako na webstránke visitliptov.sk aj v aplikácii pravidelne aktualizujeme informácie o atrakciách, ich otváracích hodinách a cenníkoch. Pridávame aj nové trasy a miesta ideálne pre rodiny s deťmi. Používateľom aplikácie pribudla počas roka 2023 možnosť pridať druhú Liptov Region Card pre dieťa alebo ďalšieho člena rodiny. Taktiež sme aktualizovali logo Liptov. Celkovo aplikáciu využíva na oboch platformách takmer 12-tisíc používateľov. Najviac aplikáciu využívali ľudia v zimných mesiacoch a to najmä z dôvodu vyhľadávania skibusovej prepravy a aktuálnych časoch odchodov ski&aqua busov v aplikácii.

Termín realizácie: január - december 2023

Infocesty influenceri - počas celého roka sme sa snažili budovať povedomie o regióne aj cez influencerov venujúcich sa rôznym témam cestovného ruchu. V roku 2023 bolo výročie zapísania obce Vlkolínec ako UNESCO pamiatky a preto sme oslovili influencerov, ktorí sa venujú historickým témam. Publikum **Pavla Crofta** na sociálnych sieťach Facebook, instagram, youtube a Tik Tok bolo ideálne. Dosah 300tisíc videní malo celkovo 8 videí na túto tému. Zobrazili nielen videá/reels ale aj zaujímavé fotky. Okrem neho sme si do Vlkolínca zavolali aj slovenského cestovateľa **Nie je túra bez Štúra**, ktorý sa venoval aj hradu Likava. S propagáciou novootvorenej cyklotrasy Po stopách zaplavených obcí Liptovskej Mary nám pomohla **Nelly_go**, ktorej jedno video si prehralo cez 20 tisíc ľudí. Pokračovali sme so týždennou všeobecnou propagáciou prírodných krás región s instagramovým profilom **Slovakwild**, ktorého sleduje 92tisíc followerov. Na možnosti vyžitia rodín s deťmi sme oslovili **Zuzičku Stromkovú Bernardovú**, ktorá sa venovala miestam vhodných pre kočikovanie. Pre milovníkov zimných športov sme urobili spoluprácu s najlepším slovenským skialpinistom **Jakubom Šiarnikom**. Influenceri **graciosooo** a **oliveroswald.sk** navštívili aquapark Tatralandia a vodný park Bešeňová. Reels z Tatralandie malo viac ako 228 tis. videní, dosah viac ako 102 tis. oslovených účtov, viac ako 8 000 páči sa mi to, 414 uložení. Reels z Bešeňovej malo viac ako 167 tis. videní, dosah viac ako 74 tis., 3 775 páči sa mi to, 122 uložení. Spoluprácu hodnotíme ako veľmi úspešnú.

Termín realizácie: celoročne

2. Centrálny rezervačný systém

Aj v roku 2023 sme pokračovali v prevádzkovaní centrálného rezervačného systému. Aktualizovali sme informácie, dopĺňali fotografie do profilov ubytovacích zariadení. Podávali sme informácie a školili nové ubytovacie zariadenia, ktoré prejavili záujem byť súčasťou centrálného rezervačného systému. Návštevnosť stránky booking.visitliptov.sk je 17 737 zobrazení, počet preklikov na web stránky ubytovacích zariadení bol 422 a na telefónne číslo 146. K 31.12.2023 bolo registrovaných v CRS 162 ubytovacích zariadení, čo tvorí cca 60 % z celkového počtu ubytovacích zariadení v členských mestách a obciach na Liptove.

Termín: celoročne

3. Projekt Liptov Region Card

V projekte Liptov Region Card sme pokračovali aj v roku 2023, cieľom bolo napomôcť zariadeniam CR a ponúknuť návštevníkom atraktívne vyžitie v regióne. Vytvorili sme ponuku karty pre letnú aj zimnú sezónu a poskytovali návštevníkom regiónu a držiteľom karty zákaznícky servis. Klienti aj naďalej získavajú LRC zadarmo k pobytu u zmluvných partnerov, ktorí odvádzajú daň z ubytovania a poskytujú LRC každému klientovi. Trend digitalizácie a automatizácie procesov, ktoré sme realizovali posledné roky sa úspešne etablovali a podporili využívanie karty. Minulý rok sme spustili projekt samoakceptácie Liptov Region Card. Ponúkli sme tak ďalšiu možnosť akceptácie zliav, využilo ju 32 prevádzok. Návštevníci regiónu si mohli vybrať v zime z ponuky 62 zliav a v lete až zo 75. V zimnej sezóne sme zaznamenali nárast počtu akceptácie až o 106,47% oproti predchádzajúcemu obdobiu a tiež nárast počtu vystavených kariet o 57,25%. Počas leta bol nárast počtu akceptácií o 69,96%. Liptov Region Card je úspešným projektom, ktorý napomáha k znižovaniu čierneho ubytovania v regióne a k zvyšovaniu vybranej dane. V nákladoch boli zahrnuté služby potrebné na zabezpečenie chodu a prevádzky Liptov Region Card pre ubytovateľov v systéme Cardberg, tvorba produktu vrátane oslovenia poskytovateľov služieb, uzatvárania zmlúv ako aj tvorby prehľadného sprievodcu k LRC. Tiež sme zabezpečovali online aj offline marketing projektu, hotlinku pre držiteľov LRC ako aj pre ubytovacie zariadenia.

www.visitliptov.sk/liptov-region-card/

Termín realizácie: január 2023 – december 2023

4. Príprava projektu SKI & AQUA BUS

Projekt **Ski & Aqua busu** eliminuje dopravné kolapsy v zimnej sezóne a jeho hlavným prínosom je rast obsadenosti ubytovacích zariadení v lokalitách vzdialenejších od Jasnej. Dôležitým aspektom využívania skibusovej dopravy je aj to, že je ekologickejšia ako doprava osobnými automobilmi. V spolupráci s odborníkmi na dopravu sme pripravili nový grafikon, ktorý zjednotil takty a jeho cieľom bolo zefektívniť skibusovú dopravu v sezóne 2022/23 a tak motivovať návštevníkov, aby skibusovú dopravu viac využívali. Spoje zachovávali takt v 15 minútových intervaloch v špičke a 30 minútových intervaloch okolo obeda. Využívanie SKI & AQUA bus-ov má z roka na rok rastúcu tendenciu. **Počet prepravených cestujúcich za sezónu 2022/23 bol 190 807, čo predstavuje nárast o 63%.** Došlo k výraznému zvýšeniu počtu prepravených osôb pri zníženom počte km.

Projekt je pozitívne hodnotený klientmi a ubytovateľmi, výrazne prispieva k obsadenosti ubytovacích zariadení vo väčšej vzdialenosti od lyžiarskych stredísk o čom svedčí rast návštevnosti a vybranej dane v Liptovskom Mikuláši, Pavčinej Lehote, Liptovskom Jáne.

Klaster Liptov zabezpečil prípravu projektu a vyhodnotenie, prípravu grafikonov dopravy, tvorbu nového vizuálu grafikonu, prípravu grafiky zastávok/ označovníkov, zabezpečenie povolení na umiestnenie označovníkov a grafikonov na zastávky.

Spracovala: Ing. Darina Bartková

PARK UMENIA

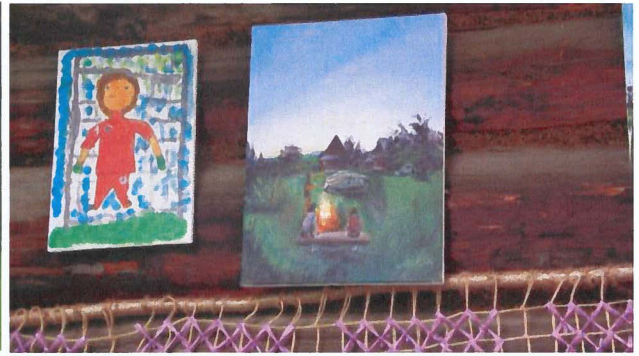
Sídlo: Štúrova 1989 / 41, 031 42 Liptovský Mikuláš

Členské za rok 2023: 0 eur

Pôsobnosť: región Liptov

Zakladateľmi neziskovej organizácie s názvom PARK UMENIA, n. o. sú právnická osoba Mesto Liptovský Mikuláš a fyzická osoba akad. maliar Pavel Petráš ArtD. Mestské zastupiteľstvo Mesta Liptovský Mikuláš sa na svojom zasadnutí dňa 25. 10. 2007 uznesením Č. 120 / 2007 uznieslo na založení označenej neziskovej organizácie, vložení počiatočného peňažného vkladu a menovaní prvých členov orgánov. Nezisková organizácia bola založená úradne overenou zakladacou listinou dňa 27. 02. 2008, podpísanou primátorom Mesta Liptovský Mikuláš a fyzickou osobou — akad. maliarom Pavlom Petrášom ArtD. Každý zakladateľ pri založení označenej neziskovej organizácie vložil počiatočný peňažný vklad vo výške 5.000 Sk. Nezisková organizácia je založená na dobu neurčitú.

Park umenia n.o. v roku 2023 participovala v Dolnom Kubíne na XIX. ročníku Land Art Workshop Srnka /07. – 12. 08. 2023/.

Harmonogram činnosti za rok 2023

10.03.2023 – zasadnutie Správnej rady

05.06.2023– zasadnutie Správnej a Dozornej rady

20.07.2023 – zasadnutie Správnej rady

16.10.2023 – zasadnutie Správnej rady

Hospodárenie:

Stav k 30. 12. 2022: 0 EUR

Príjmy: 0 EUR

Výdavky: 0 EUR

Stav k 31.12.2023: 0 EUR

V budúcom roku plánujeme pokračovať v činnostiach, ktoré boli začaté v súvislosti s realizáciou projektu „Parku umenia“, čo bolo cieľom pri samotnom vzniku neziskovej organizácie.

Výročná správa bude na júlovom zasadnutí Správnej a Dozornej rady neziskovej organizácie schválená a následne zaslaná a zverejnená na webovom sídle Finančnej správy Slovenskej republiky.

Spracovala: Katarína Martančíková

OBČIANSKE ZDRUŽENIE „ŽIVÉ NÁMESTIE“

Sídlo: Námestie osloboditeľov č. 61/1, 031 01 Liptovský Mikuláš

Členské za rok 2023: 256 eur

Pôsobnosť: Liptovský Mikuláš

Občianske združenie „Živé námestie“ vzniklo s cieľom oživenia a zvýšenia návštevnosti historického centra mesta Liptovský Mikuláš domácimi obyvateľmi, ako aj návštevníkmi zo Slovenska i zahraničia. Svoju činnosť Združenie vyvíja tak, aby sa jedinečnosť architektúry historického centra mesta zachovala aj pre budúce generácie a zároveň jeho atmosféra prinášala radosť, potešenie a trvalý úžitok obyvateľom mesta, ako aj jeho návštevníkom z domova i zahraničia.

Cieľ združenie napĺňa:

- zavádzaním atraktívnych foriem spolupráce obchodných i neobchodných subjektov pôsobiacich v historickom centre mesta, ako aj obyvateľov žijúcich v tejto časti mesta
- organizovaním kultúrno-spoločenských a športových podujatí
- vytváraním priaznivých podmienok pre skvalitňovanie života obyvateľov mesta i návštevníkov mesta

Zdroje na napĺňanie cieľov združenia sú členské príspevky.

Občianske združenie „Živé námestie“ bolo zaregistrované na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky 25. septembra 2015. Ustanovujúce zasadnutie valného zhromaždenia, ako najvyššieho orgánu Združenia, sa uskutočnilo dňa 16. októbra 2015. Činnosť združenia v období medzi zasadnutiami valného zhromaždenia, ktoré je minimálne jedenkrát ročne, riadi predsedníctvo, ktoré sa schádza pravidelne každé 2 mesiace a ktorého členmi za hodnotené obdobie boli: mesto Liptovský Mikuláš, v zastúpení primátorom Ing. Jánom Blcháčom, PhD., Múzeum Janka Kráľa, v zastúpení Mgr. Jaroslavom Hricom, Rudolf Hoffmann, Jaroslav Petran, Milan Repa, Peter Vrlík, Ing. Marta Jančoková.

Predsedom občianskeho združenia „Živé námestie“ za hodnotené obdobie bol Milan Repa, podpredsedom Rudolf Hoffmann, tajomník Ing. Marta Jančoková.

Občianske združenie „Živé námestie“ sa vo svojej činnosti riadi svojimi stanovami a ustanoveniami zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Za hodnotené obdobie občianske združenie „Živé námestie“ pokračovalo v činnosti na naplnenie svojho cieľa, v súlade so stanovami a plánom činnosti na r. 2023.

V spolupráci s mestom Liptovský Mikuláš sme 8. marca 2023 na Námestí osloboditeľov usporiadali podujatie **Medzinárodný deň žien**, ako spomienku na boj žien za uznanie ich spoločenskej rovnoprávnosti a oslávenie sviatku žien.

175. výročie vyhlásenia Liptovských žiadostí sme si pripomenuli a uctili rekonštrukciou a oslavou tejto významnej historickej udalosti v dejinách slovenského národa 28. marca 2023 dopoludnia o 9.00 hod. a popoludní o 16.00 hod.

Podujatie zorganizovalo občianske združenie „Živé námestie“ Liptovský Mikuláš, v spolupráci s mestom Liptovský Mikuláš, Maticou slovenskou Liptovský Mikuláš a Múzeum Janka Kráľa Liptovský Mikuláš.

Uskutočnilo sa v autentických priestoroch – balkón Župného domu na Námestí osloboditeľov v Liptovskom Mikuláši.

Symbolické otvorenie motocyklovej sezóny 2023 na Liptove sa uskutočnilo v sobotu 6. mája 2023 podujatím **Prvá míľa Liptova 2023**. Usporiadali sme ho v spolupráci s Motoklubom Liptov Liptovský Mikuláš a mestom Liptovský Mikuláš.

Zraz účastníkov bol na Námestí osloboditeľov v Liptovskom Mikuláši od 10.00 hod. Po príhovoroch sa o 11.00 hod. pelotón asi 350 motoriek vydal na spanilú jazdu obcami okresu Lipt. Mikuláš v smere Liptovský Mikuláš - Malužiná a späť.

Tradičnému a obľúbenému podujatiu sa v Liptovskom Mikuláš prizeralo cca 400 návštevníkov, vrátane značného počtu detí.

Motocyklovú sezónu 2023 na Liptove sme symbolicky ukončili podujatím **Posledná míľa Liptova 2023** v sobotu 7. októbra 2023. Usporiadali sme ju v spolupráci s Motoklubom Liptov Liptovský Mikuláš a s mestom Liptovský Mikuláš.

Na Námestí osloboditeľov v Liptovskom Mikuláši sa stretlo okolo 400 motoriek, zo všetkých kútov Slovenska. O 11.00 hod. motorcky za doprovodu štátnej polície vyštartovali z Námestia

osloboditeľov v Liptovskom Mikuláši smerom do Kráľovej Lehoty. Odtiaľ išiel každý motocyklista svojou trasou.

Lampiónový sprievod zorganizovalo OZ „Živé námestie“ 8. novembra 2023 v spolupráci s mestom Liptovský Mikuláš. Na príprave podujatia sa podieľali: Matica slovenská Liptovský Mikuláš, Klub dôchodcov Palúdzka – Lipt. Mikuláš, Múzeum Janka Kráľa Lipt. Mikuláš, Dom kultúry Lipt. Mikuláš, Základná umelecká škola J. L. Bellu Lipt. Mikuláš. Program pre deti pripravili Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva Lipt. Mikuláš a OZ Múdre hranie Liptovský Mikuláš. Zraz účastníkov bol od 17.00 hod. na Námestí osloboditeľov v Liptovskom Mikuláši, kde bol pre deti pripravený zaujímavý program

Podujatia sa zúčastnilo cca 700 detí. Ohlasy detí aj rodičov, či starých rodičov na podujatie boli pozitívne. Spokojní boli s lampiónovým sprievodom i programom.

Čo sa týka našej ďalšej činnosti za hodnotené obdobie, možno spomenúť nasledovné aktivity.

Zamerali sme sa opäť na skrášľovanie bezprostredného okolia dominanty historického centra mesta Liptovský Mikuláš – Župného domu, ako aj samotného historického centra mesta.

Koncom apríla 2023 sme iniciovali stretnutie zainteresovaných organizácií s cieľom prípravy historického centra mesta Liptovský Mikuláš na letnú turistickú sezónu 2023. Pred LTS 2023 boli v historickom centre ponatierané lavičky, čo realizovali VPS – stredisko miestnych komunikácií a verejných priestranstiev, vyčistená a poopravovaná fontána Metamorfózy, čo zabezpečilo mesto Liptovský Mikuláš – oddelenie správy bytov a nebytových priestorov.

V spolupráci s Verejnoprospešnými službami Liptovský Mikuláš – stredisko verejná zeleň sa nám podarilo skrášliť átrium župného domu a urobiť z neho oddychovú zónu. Átrium sa vyčistilo, nainštalovali sa štýlové lavičky v počte 4 ks a skultúrnilo sa nádhernou kvetinovou výzdobou. Motívom k tomuto počinu bola tá skutočnosť, že do átria chodia návštevníci obdivovať vitráž, nachádzajúcu sa v Župnom dome. Ale tiež to, že v Župnom dome sa nachádzajú verejné toalety, ktoré navštevuje pomerne veľa ľudí a mnohí z nich sa idú do átria pozrieť.

Koncom roka, pred zimnou turistickou sezónou 2023 sme iniciovali a boli súčasťou pracovného tímu, ktorý zabezpečil a realizoval grafickú výzdobu stánkov na Ul. 1. Mája aj pri Kostole sv. Mikuláša.

Stánok na Ul. 1. Mája prostredníctvom historických fotografií pripomína 100. výročie spojenia Vrbice a Liptovského Mikuláša.

Stánok pri Kostole sv. Mikuláša – slúži ako pozvánka do kultúrnych inštitúcií nachádzajúcich sa na území mesta. Prostredníctvom veľkoplošných fotografií tu svoje interiéry – expozície a služby prezentuje Múzeum Janka Kráľa, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva, Múzeum Čierny orol, Liptovská galéria P. M. Bohúňa i Informačné centrum mesta Liptovský Mikuláš. Bližšiu informáciu o jednotlivých inštitúciách sa návštevník môže dozvedieť cez QR kódy, prostredníctvom ktorých sa dostane na web stránku mesta a ostatných kultúrnych inštitúcií.

Na projekte sme spolupracovali Múzeum Janka Kráľa, Informačným centrom mesta Liptovský Mikuláš, s mestom Liptovský Mikuláš, odborom rozvoja mesta, Verejnoprospešnými službami Liptovský Mikuláš.

V rámci našej činnosti aktívne spolupracujeme, okrem mesta Liptovský Mikuláš, aj s inými organizáciami. K tým trvalým patrí spolupráca s Verejnoprospešnými službami Lipt. Mikuláš – strediskom miestnych komunikácií a verejných priestranstiev a strediskom verejnej zelene, Múzeum Janka Kráľa Liptovský Mikuláš, Informačným centrom mesta Liptovský Mikuláš, Slovenským múzeom ochrany prírody a jaskyniarstva Lipt. Mikuláš, Základnou umeleckou školou J. L. Bellu Liptovský Mikuláš, Maticou slovenskou, klubmi dôchodcov a pod. a tiež s mestom Liptovský Mikuláš – kanceláriou vedenia mesta, oddelením rozvoja mesta, oddelením správy bytov a nebytových priestorov.

Podieľali sme sa tiež na realizácii podujatí Fašiangy (17. februára 2023), Veľká noc (2. apríla 2023), Deň rodiny (28. mája. 2023).

Snažíme sa rozvíjať komunikáciu s majiteľmi prevádzkarní nachádzajúcimi sa v historickom centre mesta, ako podklad pre rozvoj našej ďalšej spolupráce.

Čo sa týka členskej základne, k 31. 12. 2023 malo občianske združenie „Živé námestie“ 22 členov. Z hľadiska štruktúry členskú základňu tvoria fyzické aj právnické osoby.

Najväčšou výzvou do budúcnosti pre nás stále ostáva naplnenie cieľa občianskeho združenia „Živé námestie“, a to zvýšenie návštevnosti a oživenie historického centra mesta Liptovský Mikuláš.

Spracovala: Ing. Marta Jančoková, tajomníčka OZ „Živé námestie“

OBČIANSKE ZDRUŽENIE Liptovské Droby

Sídlo: Múzeum Janka Kráľa, Námestie osloboditeľov 30/31, 031 01 Liptovský Mikuláš

Členské za rok 2023: 500 eur

Pôsobnosť: celoslovenská

Iniciátorom myšlienky získania ochrannej známky pre liptovskú gastronomickú špecialitu bol primátor mesta Liptovský Mikuláš Ing. Ján Blcháč, PhD. Po založení občianskeho združenia (OZ) Liptovské droby jeho predseda Štefan Packa v spolupráci s mestom a ďalšími inštitúciami realizovali náročný legislatívny proces získania chráneného označenia.

OZ Liptovské droby bolo Ministerstvom vnútra SR zaregistrované 16. 6. 2016. Jeho členovia si kládli za cieľ zachovať tradíciu gastronómie Liptova a ponúknuť jeho obyvateľom i návštevníkom najvyššiu kvalitu regionálnej špeciality zo zemiakov, ktoré sú charakteristickou plodinou tohto kraja.

Legislatívny proces získania ochrannej známky združenie realizovalo v úzkej spolupráci s oddelením medzinárodných ochranných známk Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky v Banskej Bystrici. Niekoľkoročné úsilie bolo korunované úspechom a začiatkom roka 2021 bola Európskou úniou Liptovským drobom udelená ochranná známka Chránené zemepisné označenie. 2. apríla 2021 si preplnené námestie v centre Liptovského Mikuláša vypočulo radostnú informáciu od primátora mesta Jána Blcháča. Zlatým klincom programu bol krst ochrannej známky. Úlohu krstnej mamy prijala olympijská víťazka, rodáčka mesta Liptovský Mikuláš Petra Vlhová.

Aktivity OZ počas roku 2023 úspešne nadviazali na propagáciu Liptovských drobov z predchádzajúcich rokov. V spolupráci s mestom a Oblastnou organizáciou cestovného ruchu sme Liptovské droby odprezentovali na viacerých podujatiach, dokonca aj mimo regiónu Liptov.

Novozvolený predseda OZ Dávid Tkáč spolu s čestným predsedom OZ Štefanom Packom sa na začiatku roka zúčastnili konferencie, ktorá sa konala pod záštitou Ministerstva Pôdohospodárstva SR a Úradu priemyselného vlastníctva SR. Predmetom konferencie boli novinky v pravidlách ochrany označení pôvodu EÚ.

Predseda Dávid Tkáč v marci zasielal žiadosť na zápis CHZO pre Liptovské šialence, čím dodržal svoj sľub, ktorý dal pri nástupe do funkcie predsedu OZ.

Liptovské droby ako produkt bol súčasťou viacerých podujatí aj mimo región Liptova. Úspešným vyvrcholením leta bol už tradične neodmysliteľný Švábkafest. Toto jedinečné podujatie, typické pre Liptov, opäť prilákalo stovky návštevníkov.

V novembri sa konalo zasadnutie komisie MPRV SR k posudzovaniu žiadostí o zápis chránených označení (chránené označenie pôvodu, chránené zemepisné označenie, zaručená tradičná špecialita) poľnohospodárskych výrobkov, potravín, liehovín a námietok k nim. Zástupcovia OZ Liptovské droby na tomto zasadnutí boli predseda Dávid Tkáč a čestný predseda Štefan Packa. Liptov mal na tomto zasadnutí ešte jedného zástupcu a ním bol p. Urbanovský s Liptovskou bryndzou. Toto rokovanie prebiehalo bez komplikácií a prípadné nejasnosti a informácie sme pohotovo doplnili. Za Liptovské šialence sme dostali kladné stanovisko a aj predbežný termín kedy by sme sa mohli tešiť zo získania CHZO. Po zohľadnení všetkých potrebných a úradne stanovených lehôt by sme mohli túto ochrannú známku získať predbežne niekedy na prelome rokov 2024/2025.

V januári 2024 sa v Rázusovie dome uskutočnila výročná členská schôdza OZ Liptovské droby. Predseda OZ na nej predniesol správu o aktivitách združenia a informáciu o hospodárení za rok 2023. Členská schôdza si zároveň odhlasovala zvýšenie členského poplatku z 10€ na 20€, ktoré navrhlo predsedníctvo. Navýšené členské bude predovšetkým slúžiť na propagáciu Liptovských drobov prostredníctvom kampaní na sociálnych sieťach a médiách.

Od 1. januára 2023 vedenie OZ Liptovské droby pracuje v tomto zložení:

Predseda: Dávid Tkáč

Podpredseda: Rudolf Urbanovič

Podpredseda: Gabriel Blicháč

Podpredseda: Jaroslav Hric

Predseda kontrolnej a revíznej komisie: Jozef Daník.

Čestný predseda: Štefan Packa

Informácia o hospodárení OZ Liptovské droby za rok 2023:

Konečný stav k 31. 12. 2023: 983,04 EUR, z toho: hotovosť v pokladni: 306,85 EUR
účet v Poštovej banke: 676,19 EUR

Pokladňu v roku 2023 viedol Dávid Tkáč, kontrolu hospodárenia uskutočnil predseda kontrolnej a revíznej komisie Jozef Daník.

Spracoval: Dávid Tkáč, predseda OZ Liptovské droby

OBČIANSKE ZDRUŽENIE „Mikulášsky okrášľovací spolok“

Sídlo: Štúrova 1989/41, 031 01 Liptovský Mikuláš

Členské za rok 2023: 100 Eur

Pôsobnosť: stredné Slovensko

Návrh na založenie občianskeho združenia a členstvo mesta Liptovský Mikuláš bol predložený mestskému zastupiteľstvu dňa 22. 06. 2017. Mikulášsky okrášľovací spolok bol zaregistrovaný zo strany Ministerstva vnútra SR dňa 13. 07. 2017.

Mikulášsky okrášľovací spolok je občianskym združením občanov, priateľov, priaznivcov, odborníkov a inštitúcií zaoberajúcich sa históriou, životným prostredím, kultúrou a tradíciami mesta Liptovský Mikuláš. Cieľom združenia je združovať fyzické a právnické osoby, ktoré sa zaoberajú alebo majú záujem zaoberať sa problematikou „skvalitnenia života obyvateľov mesta Liptovský Mikuláš“ v jednotlivých oblastiach spoločenského a verejného života, zdvihnúť povedomie a zodpovednosť obyvateľov Liptovského Mikuláša za zachovanie a zvyšovanie kvality historických a súčasných hodnôt mesta a tradícií, organizovať a podporovať aktivity v oblasti zvyšovania kvality života a životného prostredia v meste Liptovský Mikuláš, organizovať a podporovať aktivity v oblasti sociálneho a kultúrneho života v meste, organizovať a podporovať aktivity v oblasti rozvoja cestovného ruchu, organizovať vzdelávacie a kultúrne aktivity, revitalizovať hmotné a nehmotné miestne historické dedičstvo, rekultivovať a revitalizovať životné prostredie v mestských častiach a okolí Liptovského Mikuláša, aktívne spolupracovať a rozvíjať vzájomnú komunikáciu s obdobne zameranými verejnými i neverejnými inštitúciami na území Slovenskej republiky a v zahraničí.

Aktivity združenia za rok 2023:

	AKTIVITA	POPIS AKTIVITY	MIESTO KONANIA	DÁTUM	POZNÁMKA
Január - december	Predaj pouličného časopisu Notabene	„STREETPAPER“ za účelom podpory ľudí bez domova	Liptovský Mikuláš	Dátum podpisu zmluvy: 25.10.2019	Ide o pravidelnú prevádzku sociálnej služby „STREETPAPER“ realizovanú od 11/2019. Máme províziu z predaja v zmysle zmluvy.
február					
marec					
apríl					

máj					
jún					
júl					
august					
september					
október					
november	-Pamätník J.Jánošíka	Vyhotovenie spevnenej plochy	Lipt. Mikuláš	28.11.20 23	Finančná úhrada 2 202,36 €
december					

Občianske združenie vyvíja všetky svoje aktivity v súlade so stanovami, so všeobecne záväznými právnymi predpismi, morálnymi a etickými princípmi, a to za účelom naplnenia všetkých cieľov združenia.

Členské príspevky za rok 2023 a predaj časopisov : 3 929,30 €

Počet členov FO : 11

PO : 1

Stav na bankovom účte k 31.12.2023 : 1 887,93 €

Spracoval: Mgr. Miroslav Kašák, predseda